

Konservatorių vyriausybėje — permainų vėjai

Premjeras priėmė
susisiekimo ministro
atsistatydinimą

Vilnius, lapkričio 24 d. (Elta-BNS) — Antradienį vakare ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius priėmė susisiekimo ministro Algio Žvalausko atsistatydinimą.

A. Žvalauskas atsistatydino po to, kai buvo paskelbtos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos išvados dėl jo padarytų tarnybinės etikos bei Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pažeidimų, rengiant spalio pabaigoje įvykusį susisiekimo ministro bei kelių Lietuvos transporto inžinierių komandiruočių į Pietų Švediją.

Vizito metu buvo ne tik sprendžiami bendradarbiavimo transporto srityje klausimai, bet ir medijuojama. Be to, delegacija į Švediją vyko Susisiekimo ministerijos užsakytu „Jet Star“, kurio skrydžiai kainavo 43,100 litų.

Trečiadienį ministro atsistatydinimas buvo priimtas prezidento Valdo Adamkaus pasirašytu dekretu.

Lietuvos Konstitucija nurodo, kad prezidentas priima ministrų atsistatydinimą ir „gali pavesti jiems eiti savo pareigas, kol bus paskirtas naujas ministras“. Prezidento pasirašytame dekrete A. Žvalauskui nepavedama laikinai eiti ministro pareigų. Šiuo atveju premjeras turi pasirašyti potvarkį, kuriuo įgalioja kurį nors vyriausybės narį laikinai eiti atleisto susisiekimo ministro pareigas. Greičiausiai tai bus aplinkos ministras Algis Čaplikas arba žemės ūkio ministras Edvardas Makelis.

Kol kas nėra sutariama, ar, atleidus A. Žvalauską, ministrų kabinete bus pasikeitę daugiau kaip pusė narių. Konstitucijoje nurodoma, kad tokiu atveju, Seimas turi iš naujo suteikti įgaliojimus vyriausybei. Priešingu atveju, ji turi atsistatydinti.

Vyriausybė paaiškinimo
kreipis į Konstitucinį
teismą

Jeigu kils nors menkiausių abejonių iš Seimo, prezidentūros ar opozicinių Seimo frakcijų dėl vyriausybės įgaliojimų, vyriausybė pati pateiks kreipimąsi į Konstitucinį teismą, pareiškė ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Premjeras pabrėžė, kad vyriausybė neketina laikytis savo vietos ir, jeigu bus siūlymų suformuoti geresnį ministrų kabinetą, visi vyriausybės nariai pasirengę užleisti savo kėdes.

G. Vagnoriaus teigimu, juristai vyriausybę informavo, kad pasikeitė tik 6 ministrai, nes panaikintų ministerijų ministrai nebuvo skaičiuojami.

„Mes savo partijos nariams keliame dešimt kartų didesnius reikalavimus nei kiti. Tai klaida, tai tarnybinės etikos pažeidimas, tačiau nematyti tokių pažeidimų negalima. Aš vertinu ministro A. Žvalausko drąsą, greitą ir ryžtingą atsistatydinimą“, sakė G. Vagnorius žurnalistams.

Konservatoriai
nepamiršo „švarių
rankų“ programos

Seimo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūno pirmosios pavaduotojos Rasos Rastauskienės nuomone, ministro Algio Žvalausko atsistatydinimas turėtų prilitdyti skeptikus, bandžiusius įrodinėti, kad konservatoriai nevykdo savo „švarių rankų“ programos.

Šis pavyzdys rodo, pasak jos, kaip gana operatyviai ir sklandžiai, būtent demokratiniams visuomenėms priimtini būdu klostosi įvykiai. „Tai liudija, kad mūsų visuomenė, politikai stoja į vieną gretą su kitomis demokratijomis, bandydami išspręsti problemas, kai ant aukšto valdžios pareigūno krenta šešėlis dėl netinkamai atliktų pareigų arba supainiotų asmeninių ir valdžios interesų“, pažymėjo Seimo narė.

Vyriausybė buvo
priversta tai padaryti

Seimo Socialdemokratų frakcijos seniūno pavaduotojo Juozo Oleko nuomone, vyriausybė buvo priversta reaguoti į susisiekimo ministro Algio Žvalausko veiksmus, nes „jau būtų peržengtos visos ribos toliau ginti ir laikyti tokį ministrą, kai yra akivaizdūs faktai, kad jis pasinaudojo tarnybine padėtimi“.

Trečiadienį spaudos konferencijoje jis pažymėjo, kad lygiai taip pat elgėsi, jo nuomone, ir LDDP, pradžioje gindama atsiėmusi savo indėlį premjerą. „Taciau po visuomenės, žiniasklaidos bei politikų reakcijos ir spaudimo Adolfas Šleževičius taip pat buvo priverstas atsistatydinti taip, kaip ir susisiekimo ministras A. Žvalauskas“, sakė parlamentaras.

J. Olekas pastebėjo, kad, pavyzdžiui, dėl ūkio ministro Vinco Babiliaus veiklos surinkta dar daugiau medžiagos, jis padarė didesnius nuostolius Lietuvos biudžetui ir valstybei.

Ministerija rengiasi sustabdyti medikų kyšininkavimą

Vilnius, lapkričio 25 d. (Elta) — Lietuvoje baigiamas rengti Medicinos etikos kodeksas. Jis, kaip tikisi Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) vadovybė, turėtų padėti spręsti ir gydytojų bei jų pacientų tarpusavio santykių „finansines“ problemas.

Sveikatos apsaugos ministerija, teigiama Eltai perduotame atstovės spaudai pranešime, gerai žino, kad „neoficialūs mokėjimai egzistuoja“, ir įvairiais būdais stenčiasi tai išgyvendinti.

Nors teisės institucijos dar nepateikė savo išvadų dėl Pavežio medikų elgesio, Sveikatos apsaugos ministerija pareiškia, kad bet kokie gydytojų veiksmai, susiję su pinigų iš pacientų reikalavimu, yra netoleruoti. Perėjus prie draudiminės medicinos, pacientams nebereikia antrą kartą mokėti už paslaugas, už kurias jau sumokėta privalomojo sveikatos draudimo įmokomis, pabrėžiama pranešime.

Nuotr.: Įteikdamas skiriamuosius raštus Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui, naujasis Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Detlof von Berg (kairėje) prisiminė istorinius ryšius tarp abiejų valstybių. (Elta)

Vokietija kitamet žada atverti sieną su Lietuva

Vilnius, lapkričio 25 d. (Elta) — Trečiadienį įteikdamas skiriamuosius raštus prezidentui Valdui Adamkui, naujasis Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Detlof von Berg prisiminė istorinius ryšius tarp abiejų valstybių.

„Daugiau kaip 500 metų siena tarp Vokietijos ir Lietuvos buvo pastoviausia siena iš visų, kurias Vokietija kadaise turėjo su savo kaimynėmis. Vokiečiai ir lietuviai taikiai sugyveno greta. Buvo laikai, siekė šio amžiaus pradžią, kai vokiečiai padėjo saugoti lietuvių kalbą ir kultūrą nuo slopinimo“, sakė ambasadorius raštų įteikimo ceremonijoje.

Tęsdamas istorinę temą, diplomatas apgailestavo, kad „Hitlerio ir Stalino nusikaltamos politikos padariniai atvedė prie to, kad Lietuva ir Vokietija jau nebėra tarpusavyje kaimynės ir nebeturi bendros sienos“. „Taciau kaip kaimynės prie Baltijos jūros, bendrininkės ir draugės, mūsų tautos priklausė bendrai Europai“, teigė D. von Berg.

Kalbėdamas apie bevizio režimo tarp abiejų valstybių įvedimą ambasadorius pareiškė tikėjimą, kad jis bus įvestas kitų metų pradžioje.

Atsakomojoje kalboje V. Adamkus pasidžiaugė, kad Lietuvos ir Vokietijos dvišaliai santykiai grindžiami abiem pusems naudingą bendradarbiavimu ir palinkėjo naujam ambasadoriui „sėkmes atliekant garbingą misiją, tęsiant ir plėtojant abiejų valstybių tarpusavio ryšius“.

oficialūs dokumentai, kad tai humanitarinė pagalba, o ne kontrabanda, jie krovini su laike.

* **Vyriausybės kanceliarijos Kęstutis Čilinskas** susitiko su Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu, Teisės fakulteto dekanu Viktoru Tiačkijumi, Teisės akademijos rektoriumi Arvydu Pumpučiū bei Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi Vytautu Kaminsku, su kuriais sutarė, kad bus daugiau rengiami teisininkai. Dabar šiose trijose aukštosiose mokyklose per metus parengiami iki 800 teisės specialistų, tačiau valstybiniam ir privaciam darbui jų reikia kelis kartus daugiau. Teisėjais, advokatais ir notariais, pagal galiojančius teisės aktus, iki šiol galejo dirbti tik VU Teisės fakulteta baigę asmenys, o netrukus šių sričių specialistus ruoš visos trys aukštosios mokyklos. (BNS)

* **Kauno apskrities laboratorija** — 10 tonų kvietinių miltų — buvo išsiųsta į Karaliaučiaus srities Ladoškino miestą. Kiekvienas Kauno apskrities rajonas skyrė po 2 tonas miltų, kuriuos akcinė bendrovė „Kauno grūdai“ nemokamai sumalė, išskirstė bei skyrė transportą. Tačiau labdaros kroviny, pravaziavęs visą Karaliaučiaus sritį, likus 20 kilometrų iki Ladoškino miesto, suklebė muitininkų įtariamą. Muitininkų neįtikino net ir

Mažosios Lietuvos prisijungimo dieną turi plazdėti vėliavos

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Seimo narys Stanislovas Buškevičius ragina valdžią iškelti vėliavas ir surengti iškilmingą Seimo posėdį lapkričio 30-ąją, Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos Akto dieną.

S. Buškevičius pranešė, jog su tokiu prašymu jis kreipėsi į vyriausybės kanceliariją Kęstutį Čilinską ir Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį.

1918 metų lapkričio 30-ąją Prūsų lietuvių tautos taryba, vadovaudamasi tautų apsisprendimo teise, paskelbė prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos aktą.

Vasarą Seimas įtraukė šią datą į Atmintinų dienų sąrašą.

Anot S. Buškevičiaus, Aktas labai svarbus Lietuvai, nes jei ne jis, Klaipėda nebūtų buvusi sugrąžinta Lietuvai.

Parlamentaro vertinimu, Mažajai Lietuvai šis aktas yra kaip Vasario 16-osios aktas Lietuvai. Todėl jis ragina vyriausybę priimti nutarimą dokumento 80-mečio proga iškelti valstybines vėliavas ir surengti iškilmes Seime.

* **Atsistatydinęs susisiekimo ministras Algis Žvalauskas** — jau šeštasis parlamentaras, grįžantis į šios kadencijos Seimą. Kaip sakė Seimo pirmininkas vicepirmininkas Andrius Kubilius, ministro atsistatydinimas yra modernus žingsnis, o jo sugrįžime į Seimą jis nematys jokių problemų. Pasak jo, Konservatorių frakcija taip pat neturėtų ieškoti būdų, kaip pasmerkti A. Žvalauską. Remdamasis pavyzdžiais iš Vakarų, kur premjerai dažnai dėl vienokių ar kitokių priežasčių keičia ministrų kabineto narius, Seimo pirmininkas vicepirmininkas sakė, kad tokie keitimai daromi grynai politiniais sumetimais siekiant pagerinti visuomenės požiūrį į partiją, ir ragino ne taip „provinciškai“ reaguoti į pasikeitimus.

* **Seimo vicepirmininkas Feliksas Palubinskas** apgailestauja, kad priiminėjant naują Seimo statuto redakciją nebuvo priimta jo siūloma nuostata, kad parlamentaras negali būti ministru. Pasak parlamentaro, įteisinus tokią nuostata, susikompromitavę ministrai negalėtų grįžti į Seimą. Tokie sugrįžimai, anot Felikso Palubinsko, pliusų Seimui visuomenės akyse neprieda. (Elta)

* **Lapkričio 1 dieną valstybės skola buvo 8.901 mlrd. litų.** Per mėnesį ji sumažėjo 122 mln. litų, o per dešimt mėnesių — išaugo 823.5 mln. litų arba 10 proc., pranešė Finansų ministerija. (BNS)

* **Seimo Centro frakcijos seniūnas Egidijus Bickauskas** mano, kad dėl vyriausybės įgaliojimų turi būti priimtas naujas sprendimas. „Vienaip ar kitaip nuo vyriausybės programos priėmimo pasikeitė daugiau kaip pusė ministrų“, sakė teisininkas. Jo teigimu, vyriausybės programa priimama viso ministrų kabineto „in corpore“. „Šiuo atveju, dabartinės vyriausybės programa

V. Landsbergis: Rusija neskiria žalių ir prinokusių vaisių

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis apkaltino Rusiją spaudimu pasirašyti „žalią“ sutartį su Karaliaučiaus sritimi, ją susiejant su „prinokusių“, bet Maskvoje įstrigusių sutarčių „išjudinimu“.

„Jeigu Rusija suinteresuota gerinti bendradarbiavimą su Lietuva, jos diplomatai turėtų atsakyti žalių ir prinokusių vaisių krovimo kartu į „kompleksinį krepšį“, sakoma trečiadienį paskelbtame V. Landsbergio pareiškime.

„Neproduktyviu“ jis pavadino Rusijos URM spaudimą pasirašyti naują, „nesuderintą“ sutartį dėl Lietuvos ir Karaliaučiaus srities bendradarbiavimo, kad padėtų Rusijoje įstrigę tarpvalstybiniai ekonominiai susitarimai“.

Rusijos ambasadorius Lietuvoje Konstantinas Mozelis

antradienį pareiškė, kad Karaliaučiaus srities ir Lietuvos bendradarbiavimo sutarties pasirašymas „gali paskatinti“ kitų seniai parengtų Lietuvos ir Rusijos sutarčių sudarymą ir valstybių sienos sutarties tvirtinimą.

Daugiau kaip metus dirbant Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybinei bendradarbiavimo komisijai jau visiškai parengti pasirašymui penkis susitarimus: dėl dvigubo apmokėtinimo išvengimo, investicijų skatinimo ir apsaugos, bendradarbiavimo žuvininkystės srityje, laikinosios darbinės veiklos bei aplinkosaugos bendradarbiavimo.

Baigiama ruošti dar dešimt tarpvalstybinių susitarimų, tarp jų — dujų tiekimo Lietuvai, pensinio aprūpinimo, bendradarbiavimo turizmo srityse ir kiti.

Seimo vicepirmininkas išeistas dėl skrydžio į S. Peterburgą

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Seimo vicepirmininkas Romualdas Ozolas pareiškė, kad jaučiasi „apšmeižtas“ žiniasklaidos pranešimų apie jo vadovaujamos delegacijos vykimą į Sankt Peterburgą aplinkybėmis.

„Aš esu apšmeižtas, aš saukau aiškiai“, spaudos konferencijoje trečiadienį pareiškė R. Ozolas, komentuodamas pranešimus, kad Seimo nariai atsisakė traukiniu vykti į nusudytos Rusijos demokratės Galinos Starovoitovos laido tuves ir išsireikalavo vyriausybiniu lėktuvu.

Penkių parlamentarų delegacijos skrydis vyriausybiniu „JetStar“ kainavo dešimteriopai brangiau, nei būtų kainavusi kelionė traukiniu, kurią pasirinko Seimo pirmininko patarėjas Andrius Tuškus, nuvežęs į Sankt Peterburgą Vytauto Landsbergio sūsią vaikina.

R. Ozolas spaudos konferencijoje smulkiai aiškino parlamentinės delegacijos sudarymo ir kelionės ruošimo aplinkybes, leisdamas suprasti, kad nerado kito būdo, kaip tik „JetStar“ skristi į Sankt Peterburgą, o Seimo pirmininkas esą tam trukdęs.

Seimo pirmininko atstovė spaudai Loretą Zakarevičienę paaiškino BNS, kad V. Landsbergis yra priimta mažiau kaip pusė dabartinių ministrų. Todėl aš manau, kad dėl vyriausybės įgaliojimų turi būti priimamas naujas sprendimas“, sakė Centro frakcijos vadovas. (BNS)

* **Lėktuvas „Jet Star“** priklauso ne vyriausybei, kaip minima kai kuriuose spaudos straipsniuose, o bendrovei „Lietuvos avialinijos“. Vyriausybė neturi jai priklausancio lėktuvo, primena vyriausybės spaudos tarnyba. Oficialios vyriausybės delegacijos ir kelionės vyksta eiliniomis arba užsakomaisiais Lietuvos aviacijos firmų lėktuvais. „Jet Star“, kaip ir kiti lėktuvai, yra naudojamas užsakomiesiems ir komerciniams skrydžiams, tačiau, nepriklausomai nuo to, kokių lėktuvu skrendama, už bilietą sumoka delegacijos narių komandiruojančių įstaiga iš komandiruočių skirtų lėšų. (Elta)

bergis savo poziciją argumentavo raginimais taupyti mokesčių mokėtojų pinigus. Ji taip pat patikino, kad vyriausybini „JetStar“ būtų be abejonių suteiktas delegacijai, jei nebūtų buvę kitų patogių būdų nuvykti į Sankt Peterburgą.

R. Ozolas, paklaustas, kodėl konkrečiai netiko kelionė traukiniu, atsakė, kad kai kurie delegacijos nariai turėjo laidotuvių išvakarėse įsipareigojimų, kurie neleido jiems išvykti pirmadienio vakarą.

Seimo narė Kazimiera Prunskienė spaudos konferencijoje paaiškino, kad „turėjo ekonominės strategijos ekspertų darbo grupės posėdį“, kitas delegacijos narys Nikolajus Medvedevas tepasakė, kad jis išvakarėse išvyktų „negalėjo“. Vaziuoti traukiniu buvo sutikęs Algirdas Patackas, o Egidijus Bickauskas pareiškė, kad būtų „vaziavęs pats traukiniu, bet kalbama būtent apie Lietuvos, kaip valstybės delegaciją“, ir tai esąs „esminis skirtumas“.

R. Ozolas pareiškė, kad „įmasi atsakomybės padengti“ skrydžio kaštus, jo žiniomis — 25,000 litų, jei to nepadarys Seimas.

Delegacijos nariai mano, kad svarstymai apie kelionės vyriausybiniu lėktuvu pagrįstumą užgožia „pagrindinę problemą — Galinos Starovoitovos mirtį“ ir nuogastavo, „kaip tai atrodo Peterburge“.

„Jeigu šitokių atvejų Lietuvos valstybė negali pasinaudoti šiuo lėktuvu, aš siūlau nedelsiant jį parduoti, kad jis nebūtų įrankiu įvairiausiomis insinucijoms, intrigoms“, pareiškė R. Ozolas.

KALENDORIUS

Lapkričio 26 d.: Leonardas, Silvestras, Dobilas, Vygantė. Padedos diena (JAV).

Lapkričio 27 d.: Virgilijus, Maksimas, Girdutė, Vilius.

Lapkričio 28 d.: Steponas, Jokubas, Valerijonas, Rimaudas.

Lapkričio 29 d.: Advento pradžia. Saturninas, Iluminata, Dajotat, Vela.

Lapkričio 30 d.: Andriejus, Justina, Linksmuolė, Vytartė. 1918 m. Tilžėje pasirašytas Mažosios Lietuvos Tautinės tarybos aktas dėl prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos.

„ŽUVUSIŲJŲ UŽ LAISVĘ“ PRISIKĖLIMAS

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus „Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę“ kriptą, kuri pokario metais buvo virtusi saugykla, Kauno UAB „Restauratoriai“ tikrai prikėlė iš numirusiųjų.

„Lietuvos aidas“ prieš 60 metų

Ši kriptą buvo suprojektuota pagal dailininko S. Ušinsko eskizą ir įrengta 1938 m., Karo muziejui persikėlus į Vytauto Didžiojo muziejaus patalpas. 1937 m. balandžio 18 d. *Lietuvos aidas* rašė apie šios kriptos įrengimo planus: „Dar senose patalpose karo muziejuje buvo įrengtas žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės kaimelių. Ten buvo sąrašai žuvusiųjų, simboliški paveikslai, mediniai senas kryžius, atgabentas iš nepriklausomybės kovų laukų. Čia buvo sukabinami kaspiniai vainikai, kuriuos įvairių švenčių proga sudėdavo organizacijos ar visuomenės bei valdžios atstovai prie paminklo žuvusiems.“

Parėngiamoji karo muziejaus požemyje žuvusiųjų karių kriptą turi būti viena priemonių, kuri atstovautų mūsų amžiną atminimą ir pagarbą žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę aukoms ir būtų auklėjamoji priemonė jaunajai kartai ir būsimoms kartoms, primindama joms jų tėvų didį pasiaukojimą tėvynės reikalui, skatindama jas augti ir grūdintis tokioje pat karzygiškumo dvasioje.

Todėl kriptą turėtų būti kiek galint imponantiškesnė, monumentaliau įrengta“.

Kriptą prieš 60 metų

Projekto autoriams pavyko įgyvendinti užsakovų pageidavimą. Kriptą, kuri buvo baigta 1938 m. lapkričio 23-ajai — kariuomenės dvidešimtmečio sukakties proga, atrodė ištisai įspūdingai. Žymiausių to meto architektų suprojektuota nedidelė, tačiau didinga patalpa papuošta stilingai, saikingai panaudojant valstybės simboliką. Patalpos erdvė kolonoms suskaidyta į tris navas. Visos architektūrinės plokštumos — sienos, lubos, kolonos padengtos juodu dirbtiniu marmuru, kurio fone išsiskyrė balto dirbtinio marmuro stiliuotos kryžius su įrašytais Nepriklausomybės kovų metais — „1918-1923“ ir tokios pat atminimo lentos su auksuoto metalo raidėmis išrašytais žuvusiųjų vardais ir pavardėmis. Tarp

atminimo lentų, priešais kolonas kabėjo metaliniai vainikai, o kolonas puošė Vyties ženklai. Nišų prieigose ir priešais kryžių kabėjo 9 šviestuvai („lampionai“), padengti auksuotu laku. Kolonas jungė juodo metalo grandinės, užsibangiančios variniais, puoštais ornamentiniu reljefu, įtvirtinimais. Medinės, juodai dažytos įėjimo į kriptą durys iš išorės buvo vienvėrės, ant jų pritvirtintas metalinis kalavijas su į juosiančiu vainiku. Vidinės durys dvivėrės (nors dešinė pusė tik imitavo duris), taip pat papuoštos.

Į kriptą buvo galima patekti per erdvų vestibulio vestibiulį, kurio interjero apdailos elementai paprasti ir racionalūs. Tai pilkos spalvos granituoto tinko sienos panelis, pilko teraco grindys. Vestibulyje stovėjo skulptoriaus V. Kašubos skulptūra, o virš įėjimo į kriptą įmontuotas V. Kašubos sukurtas pilko granito baretjefas — kario su šalmu kaukė.

Vietoj kriptos — saugykla

Pokario metais, kai kriptą buvo paversta saugykla, ji stipriai apgadinta. 1996 m. birželio 18 d. paminklo sauginės ekspertizės akte apie patalpų būklę rašoma, kad patalpų vidaus apdaila smarkiai sunykusi, kriptos dirbtinio marmuro masė vietomis išdažyta, atsisluoksniavusi nuo pagrindo. Sienų ir kolonų paviršiuose susidariusios krakelūros. Balto dirbtinio marmuro lentų ir kryžiaus paviršių dengiantis lakas pageltes, suskilęs. Metalinės raidės išplėtos, įtvirtinimų vietos ištrupėjusios. Centrinėse navų grindyse atsiradę stambūs plyšiai. Ažuolinės durys pokario metais apkalto skarda, perdažytos, nuplėšti simboliniai ženklai, pažeisti durų užraktai. Šoninės navos skiriančios metalinės grandinės dingusios. Šviestuvai taip pat apgadinti. Iš aštuonių tarp balto marmuro lentų kabusių metalinių vainikų išlikę tik vienas. Neišsaugoti ir Vyties ženklai, puošę kolonas. Vestibulio pokario metais buvo rekonstruotas pažeidžiant buvusią erdvę — pastatytos pertvaros, per pus sumazinta laiptų anga, pakeisti apšvietimo taškai. Iš devynių vestibulyje ir jo prieigose buvusių šviestuvų liko tik vienas. Medinis rūbinės barjeras apgadintas, o jo apdailos visai nebeliko.

Žymas rašytojo, žurnalisto, keliautojo Mato Salčiaus vardas suteiktas Kauno 13-ajai vidurinei mokyklai.

Nuotr. Eltos

Atgimimas

Tame pačiame akte, kurį pasirašė UAB „Kauno restauratoriai“ menotyrininkė R. Purvinaitė, architektė N. Šveždienė ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius J. Jurevičius, taip pat pateikti pasiūlymai, kaip atgaivinti kriptą, kad ji vėl įgautų pirmąją pavidalą.

UAB „Kauno restauratoriai“ daug nuveikė — iš pradžių atlikdami tyrimus, o po to restauruodami kriptą. Ir jų darbas nenuėjo veltui. Vestibulio visiškai atkurtas buvo jau vasarą. Tikėtinai, greitai „iš numirusiųjų prisikels“ ir kriptą, kuri, kaip ir prieš 60 metų, primins žuvusius už Lietuvos laisvę. Iškilmingas „Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę“ kriptos atidarymas numatomas 1998 m. lapkričio 23-ajai — Lietuvos kariuomenės atkūrimo dieną, o šiemet ir 80 metų jubiliejaus dieną.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius J. Jurevičius sako, kad šią žuvusiųjų už Lietuvos laisvę skirtą kriptą, Karo muziejaus sodeli, kuriame paminėti ir Lietuvos knygnešiai drąsiai galima pavadinti švenčiausia Lietuvos vieta.

Kriptos ir jos prieigų restauravimui per praėjusius ir šiuos metus LR Kultūros ministerija skyrė milijoną litų.

Atkurta Lietuvos kariuomenei — 80

1998 m. lapkričio 23 d. minėsime Lietuvos kariuomenės

atkūrimo 80-metį. Jubiliejiniai renginiai vyks Karo muziejaus sodelyje ir Vytauto Didžiojo karo muziejuje.

Šventės dieną numatomi tokie jubiliejiniai renginiai: Karo muziejaus sodelyje oficialioji dalis, salės iš XVIII a. artilerijos pabūklų (Kauno karo istorijos klubas prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus), karinis-istorinis Lietuvos kariuomenės paradas (XX a. pradžios ir dabartinės Lietuvos kariuomenės ginkluotė), Vytio Kryžiaus vėliavos nuleidimas, gelių padėjimas prie Laisvės statulos ir Nežinomojo kareivio kapo.

Vytauto Didžiojo karo muziejuje Vytio Kryžiaus vėliavos sargybos išrikiavimas prie „Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę“ kriptos ir iškilmingas kriptos atidarymas, salvė iš senovinio artilerijos pabūklų, kultūros ministro, ministro pirmininko ir krašto apsaugos ministro kalbos, kriptos pašventinimas, Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktoriaus padėkos kalba.

Kauno Karininkų ramovėje iškilmingas minėjimas Kauno igulai.

„Kultūros gyvenimas“ Nr. 14

NEIGALIESIEMS PRITAIKYTA BIBLIOTEKA

Lietuvos technikos bibliotekos paslaugomis nuo šiol galės naudotis ir neigali žmonės. Čia lapkričio 9 d. pristatytos bibliotekos paslaugos žmo-

nėms su fizine negalia.

Biblioteka remdamasi Invalidų socialinės integracijos įstatymu bei Lietuvos statybos normomis, įgyvendina projektą „Bibliotekos patalpų pritaikymas žmonėms su fizine negalia“. Jo autorius — architektas Gintaras Stauskis. Pirmą bibliotekos aukštą neigaliems pritaikė konkursą laimėjusi statybos bendrovė „Menhiras“.

Lankytojai su invalidų vežimėliais dabar gali įvažiuoti į didįjį kiemą ir pirmojo aukšto patalpas — centrinį įėjimą, vestibulius, koridorius, katalogų salę, tarpbibliotekinį abonentą, bendrąją skaityklą, sanitarinį mazgą.

Neigaliams žmonėms informaciją suteiks ir padės užpildyti užsakymo lapelius budinti bibliografe. Skaitytojai palaikyti užsakyto literatūros ir ją skaityti galės bendrojoje skaitykloje. Jiems pagėdaujant skaityklos darbuotojas nukopijuos reikiamą literatūrą.

Bendrojoje skaitykloje yra didinimo aparatas, skirtas skaityti tekstus, brėžinius, schemas smulkiu šriftu. Aparatas didina skaitomą objektą 25 kartus ir yra parankus silpnaregiams.

Projektavimo ir statybos darbus finansavo Lietuvos technikos biblioteka bei Lietuvos invalidų reikalų taryba prie vyriausybės. Projektą rėmė Lietuvos invalidų draugija, Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacija, Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Ūkio ministerija.

(Elta)

Tik kalakutas nėra dėkingas...

Danutė Bindokienė

Prieš paskutinį lapkričio mėnesio ketvirtadienį, kai oficialiai Amerikoje švenčiama Padėkos šventė, parduotuvėse pridygsta kalakuto simbolių, o maisto krautuvių šaldytuvai užverčiami kalnais šių kepiamųjų paukščių ir visokių tradicinių priedų. Pirmą kartą apsilankęs šiame krašte žmogus galėtų pamanyti, kad Padėkos diena skirta kalakutams, nors jie ir neturi už ką dėkoti, kai guli viduryje stalo...

Vis tik Padėkos dienos nuo tikrosios prasmės atjungti amerikietiškoji komercija neįstengia, nors ir kaip mėgina. Jeigu Kaledas dar gali užgožti eglutės, blizgučiai, baltabarzdžiai seniai ir dovanų ryšuliai, jeigu Velykose pats svarbiausias veikėjas yra ne prisikėlęs Kristus, o zuikutis, margučiai ir nauji drabužiai, tai Padėkos diena ir jos tradicijos, perduotos šio krašto gyventojams nuo pirmųjų europiečių isikūrimo Amerikoje, įtaigoja stabteletį, susimąstyti ir padėkoti Dievui už suteiktas malones.

Padėkos diena taip pat simbolizuoja įvairių visuomenės sluoksnių bendravimą, suartėjimą ir kultūrinį, rasinių, ekonominių skirtumų išlyginimą. Juk pirmieji emigrantai iš Europos, pergyvenę nepažįstamame krašte isikūrimo sunkumus ir trūkumus, pagaliau kiek tvirtiau atsistoje ant kojų, visų pirma suruošė šventę — padėkos Dievui šventę. O kad ta padėka būtų prasmingesnė ir šventė smagesnė, sukvietė į bendrą puotą, net tuos, kuriuos laikė „žemesniais už save, o gal net priešais“ — būtent vietinius indėnus.

Visi, dalindamiesi duona ir kitomis gėrybėmis prie bendro stalo, pasijuto lygiateisiai Naujosios žemės vaikai, nepaisant, ar čia nuo šimtmečių gyveno, ar nelabai seniai, mediniais laivais perskrodę Atlantą, atvyko geresnio, laisvesnio gyvenimo, sotesnio kėsnio ir gražesnės ateities ieškoti.

Kokia tai krikščioniška ir humaniška sąvoka, kurią Padėkos šventės proga galetume mes, lietuviai, ne tik laikinai pasiskolinti paskutiniam lapkričio ketvirtadieniui, bet visus metus išlaikyti, ištiesdami tarpusavio asociaciją, Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Ūkio ministerija.

Projektavimo ir statybos darbus finansavo Lietuvos technikos biblioteka bei Lietuvos invalidų reikalų taryba prie vyriausybės. Projektą rėmė Lietuvos invalidų draugija, Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacija, Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Ūkio ministerija.

(Elta)

ko prieš kurį ar po kurio karo, kas atplaukė laivu iš stovyklų Vokietijoje, kas atskrido lėktuvu iš jau laisvos Lietuvos.

Neiškokime priežasčių, dėl ko tas ar kitas ryžosi palikti savo gimtąjį kraštą. Nenuoramos žmonės visais amžiais tikėjo, kad „už marių ir akmenų auku žiba, o visa duona tik balta“. Jiems vis rūpėjo sužinoti, kas slepiasi už horizonto, ką galima atrasti, pravažius kelio posūkį, perlipus kalną, perplaukus vandenį... Tai dalis žmogaus prigimties, tas įsitikinimas, kad „ten gera, kur mūsų nėra“.

Šiandien turime už tiek daug Dievui dėkoti, kad vienos dienos metuose tikrai per mažai mums suteiktoms malonėms išskaiciuoti. Jeigu laikinai ir susiduriame su nelaimėmis, sunkumais, dvasiniais ar fiziniais skausmais, neturėtume prarasti vilties, kad viskas šiame pasaulyje turi pabaigą — ilgainiui baigiasi ir džiaugsmas, ir liūdesys.

Sakoma, kad džiaugsmas saldesnis, jeigu kas džiaugiasi kartu; skausmas ne toks aštrus, jeigu kas paguodžia, pasako užjaučiantį žodį. Del to nei vienas neturime teisės užsidaryti tik savo mazame pasaulyje, nematyti, kas vyksta mūsų gyvenamoje aplinkoje, ignoruoti ir džiaugsmą, ir liūdesį, kuris kasdien beldžiasi į kiekvieną duris.

Padėkos diena bus tik tuomet prasminga, jeigu bent vienas žmogus jaus mums dėkingumą, arba mes būsim kam nors dėkingi. Pradėję nuo žmonių, pareiškę jiems padėką, nesunkiai galesime ją išreikšti ir Dievui. Juk Kristus sakė, kad kiekvienas sutiktame žmoguje turime atpažinti Dievo atvaizdą.

Padėkos šventės proga tieskime vienas kitam ranką, junkime, glauskimės vieni kitų, visų pirma matykime kiekviename sutiktame asmenyje gerį, ir pasaulis bus jaunesnis. Kur benueisime, su kuo bekalbesime, ką beveiksime, skaiskime aplink save optimizmą, krikščionišką artimo meilę, ir pasaulis bus geresnis vien dėl to, kad jame mes gyvename. Žmonių sukurto šventės tegul būna mums tarytum akmenys gyvenimo upeje, kad nuo vieno ant kito šokinėdami saugiai ir pagyvenančiai šiame krašte. Nesikirstykime juos į kas atvy-

— Tik, Tamsta, pagalvok, — sakė, — kiek yra mačiosi toji sofa ir tuodu foteliukai. Kad taip imtų ir atsivertę. Nors ir nepagražindami, nors nieko neprieddami ir nieko neatimdami. Man kartais ir atsiveria. Žinoma, ne taip, kaip buvo, — nusišypsojo — bet taip, kaip mano galvoj šmekstelėjo. O antra vertus, kas gali pasakyti, kad taip nebuvo. Ar vienai suk, ar kitaip, žmonės nuo Adomo ir Ievos tebėra tokie pat. Gal išmoko greičiau lakstyti, didesnė saujom vogti, visokių mašinų padedami be kraujo praliejimo artimui paskutinius marškinius nuvilkti, bet tebemyli, tebekentia ir tebeneapkentia taip pat, kaip mylėjo, neapkentė ir kentėjo pradžioje. Žmogus irankius ir inagius keičia, bet ne save.

Smagu buvo su juo pasišnekti. Ne tiek šnekėtis, kiek jo išmąnyti ir samprotavimų klausyti. Pažinau ir pažįstu nemaža tokių, kurie darbo metu mėgsta darbą pakeisti šneka. O jis, kaip reta, ir šnekėdamas darbo nepertraukia. Per tas savaites, kol apie mano baldus tupinėjo buvau net porą kartų užėjęs. Ne iš smalsumo, bet kad pats kvietė patvirtinti poros staliukų ir spintelės, kurie tikty prie sofutės ir fotelių. Paėmiau ir tuos. Jis viską atnaujino ir taip suderino, kad ir noredamas būčiau negalėjęs neimti. Tuo tarpu ta dailioji moteriškė pasirūpino išapetavimu sienų ir pakabino užuolaidas. Ji būtinai norėjo pamatyti, kaip viskas derinsis, tai pakviečiau ir ją. Ir baldininkas ir užuolaidininkė jokio priekaištėlio neturėjo. Abu tik džiaugėsi ir grožėjosi, lyg gražesnio kampo ne kurio nors prancūzų Liudviko rūmose nebeuolėtum rasti.

(Bus daugiau)

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
ROMANAS

Nr.74

(Tęsinys)

Kai buvom ant Jono kalno, sakei, kad pilnaty norėtum kada ten pernaktoti. Jeigu to noro neužmiršai, galėtumėm miegamaisius užsiniokę ir pernaktoti. Nemanau, kad Jonas, kai dabar toks geras, draustų. Bet negali žinoti“.

Nebeskaiciuau nė ligi galo. Numėčiau laišką ir ėjau į viršų. Ji jau buvo langus išsimatavusi, sėdėjo fotelyje ir kazin ką rašinėjo bloknotelyje.

— Žinai, kad tuos prancūziškus baldelius naujinai, — pasakiau.

Ji pakėlė galvą.

— Sveikin, — ir šyptelėjusi pridėjo: — Nors aš nelabai patenkinta.

— Kodėl? Ar su langais kas ne taip?

— Ne, kad mainai sugriuvu.

— Kokie? — nusišypsojo.

— Tuos baldus į užuolaidas. Būtom užuolaidas gavęs veltui, o dabar už atnaujinimą ir priderintas užuolaidas reikės šiek tiek išmesti.

— Tuos atidavus, vis tiek būtų reikėję naujus pirkti, — šyptelėjau.

Man ėmė rodytis, kad tos dailios ir labai patrauk-

lios moters rankovės pilnos netikėtumų.

— Ir ką ir už kiek tik tamsta tegalėtum pasakyti, — šyptelėjo ir ji.

Vis tiek pasikviečiau žemyn išgerti kavos.

Įėjusi permetė akimis svečių kambarį.

Kai namą pirkau, vakarais tebesimokiau visokių menų, ir užsigeidžiau svečių kambarį pasidaryti pagal savo skonį. Ir baldai ir tapetai tebebuvo tie patys, tik prieš porą savaitių peržiūrėti ir išvalyti.

— Jauku, — pasakė apsisvalgiusi.

— Man irgi, — pridėjau, — užtai nieko čia ir nežadu keisti. Per dešimt metų pripratau.

— Dešimt? — nustebo.

— Nė viena diena ne mažiau.

Maniau, kad ką sakys, bet pasuko į kavą ir pasidžiaugė, kad skaniai kvėpia. Paskum gyrė ir kavą ir ypač žagarelius. Norėjo sužinoti, kur tokių skanių galima gauti ir pavaidino nusiminusią, kad tokių perkamų niekur nėra. Minty pagalvojau: jeigu nesusipylsim, ligi viskas bus baigta, paprašysiu Benitos, kad ir jai padarytų, bet neprisizijoja. Užuoat prasizijojęs, paklausiau, kaip man reikėtų surasti žmogų, kuris atnaujintų mano baldus. Ji savo rėžtu paklausė, kada man būtų patogusia ir kur telefonas. Tuoj pakilusi paskambino ir sutarė kitą dieną vakare.

— O kaip su užuolaidom? — paklausiau.

— Pirmia susitarkite judu, tada pasakysiu, tepasakė.

Tą naktį nesisekė užmigti. Sukosi ir sukosi akyse sutvarkyti kambariai viršuje ir kaip patiks jie Aldonai. Atrodė būtų smagu, kad ji visam apsigyventų. Jeigu norėtų dirbti, gal atsirastų neblogo darbo net mūsų

įmonėje. Negalvojau apie ją kaip apie mylimąją, bet kaip apie draugą, su kuriuo būtų smagu kasdien susitikti. Galvoje sukosi, kur galėtumėm nueiti ir ką pamatyti. Į filharmonijos koncertus ir į teatrą turėjau nuolatinius bilietus, bet tik po vieną. Ir ką žinau, ką ji mėgtų pamatyti ir išgirsti.

Užmigau prieš pat žadintuvų pakirstant. Gal kiek ir anksčiau, bet atrodė, kad vos tik sudejau blūstą, jis ir užgrojo. Bet keista, dieną nesijaučiau nė kiek pavargęs, tik naktinės mintys vis suko ir suko apie galvą, kaip rudenį besiruošią išskristi gandrų būriai.

Vakare atėjo toks jau pagyvenęs žmogus.

— Esu Dik Šenberg, — pasisakė ištiesdamas ranką. — Senų baldų gydytojas. Kur tamstos lignonis?

Nuvedžiau. Apžiūrėjo.

— Atrodo, kad iš praeito šimtmečio?

— Ne iš dvylikto ar trylikto? — pasijukiau.

— O, kad būtų! Jeigu dar rastum ženklų, kad ant jų yra sėdėjęs Eleonora arba jos duklė Marija, nebereikėtų apie jokią darbą galvoti. Visam amžiui užtektų. Prancūzai iš Paryžiaus atlektų.

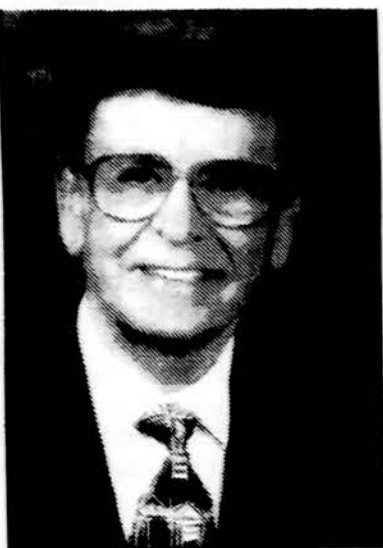
— Užtat gerai apžiūrėk, gal kokį ženklą uztiksi. Tada gal ir abiem užtektų.

— Jeigu ampušalas nebūtų taip išdėvėtas, ir taip koks senienų rinkėjas galėtų susidomėti, bet kad medžiaga trinta ir pertrinta. Vietomis visiškai suskystėjusi, pirštu praduriama. O čia, ir čia, va ir čia nė durti nebereikia. Medis visur puikus, gaila būtų tokį išmesti.

Susitarėm. Neatrodė, kad būtų brangininkas. Ir nebuvo. Sakė, kad jam smagu savo pirštais paliesti praeities dienas.

MŪSŲ ŠEIMOSE

„MOKSLO LIETUVA“ DAR VIS RAŠO APIE ČIKAGIEČIUS

Bronius Juodelis.

Prėjusių metų lapkričio mėnesio pabaigoje Čikagoje įvyko X Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Į jį buvo atvykę gausūs Lietuvos mokslo žmonių būrys. Taip pat tuo metu čia lankėsi ir Lietuvos mokslininkų laikraščio „Mokslo Lietuva“ vyr. redaktorius Gediminas Zemlickas. Jis, sugrįžęs atgal į Vilnių, tuoj šiame leidinyje pradėjo spausdinti reportažus apie simpoziumą, pavadinęs bendra antrašte — „Pasaulyje — kaip savo namuose“, su antriniu pavadinimu Pasaulio lietuvių Dešimtojo mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje aidai“.

Šie aprašymai dar ir dabar tebetiesiami. Neseniai Čikagą pasiekusiame „Mokslo Lietuvos“ 1998 m. spalio 8 dienos numerio išspausdintas jau 18-tas, du puslapius užimančias, šios serijos rašiny. Abu puslapius paskirti simpoziumo organizacinio komiteto pirmininko Broniaus Juodelio aprašymui. G. Zemlickas įžangoje paminėjęs, jog apie šį žmogų reikėjo parašyti viename pirmųjų straipsnių, prisipažįsta, kad „ne visada deramai sugebame padėkoti žmonėms, kurie labiausiai to verti“.

Kaip atrodo, nukeles aprašymą apie Br. Juodelį, laikraščio redaktorius nė kiek nenušikalt, bet kaip tik turėjo daugiau laiko surinkti didesnę pluoštą medžiagos apie jo visus darbus bei pasiekimus. Čia randame ir Br. Juodelio biografiją ir praėjusių pavasarį Vilniuje pasirodžiusios knygos „Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai“, I tomo.

Savo rašinį apie Br. Juodelį G. Zemlickas pavadinęs „Esu truputį optimistas, bet labiau realistas“. Šis yra paties Br. Juodelio išsireiškimas apie save, gerai apibūdinantis jo nusiteikimą įvairių darbų baruose.

O tų Br. Juodelio darbų rašinyje yra daug išvardinta. Vienas jų — vadovavimas Draugo fondui, straipsnyje randa nemažą vietą. Iš pateiktų informacijų „Mokslo Lietuvos“ skaitytojai sužino, kad pernai tas fondas jau buvo sukaupęs beveik milijoną dolerių ir kad per trejus metus (iki 1997 m. pabaigos) „Draugui“ buvo išmokėta apie ketvirtis milijono dolerių.

„B. Juodelis buvo pažadėjęs, kad dirbs 'Draugo' tarnyboje, kol pavyks sukaupti milijoną. Šis uždavinys įvykdytas, bet kai sekasi, tenka pareigas tęsti“, — taip yra rašoma minėtame straipsnyje.

„Mokslo Lietuva“ taip pat pristato Br. Juodelį, kaip „Lietuvos aidą“ dienraščio atstovą Amerikoje, knygos „Kelionė į nežinią“ autorių, Dainų šventės rengimo prisiminimą, JAV Lietuvių Bendruomenės Sveikimo tarybos pirmininką bei

kitų svarbių vietų užėmėją. Rašinio pabaigoje, pasinaudojant Br. Juodelio informacijomis, kalbama ir apie neaiškia Čikagos Jaunimo centro, kuriame vyko svarbiausi Dešimtojo simpoziumo renginiai, ateitį. O pats rašinys baigiamas nelabai jau džiugia gaida: „Taigi, nei ekonomisto gyslele turintis mano pašnekovas, nei kiti JAV lietuviai ekonomistai šiuo metu nieko negali pasiūlyti, kaip išlaikyti Jaunimo centro patalpas, ilgus dešimtmetus buvusį lietuvių centrą Čikagoje“.

Pristatomi d. T. Tjūnelis ir P. Vaičekauskas

Jeigu ankstesniuose reportažuose iš X Mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje buvo rašoma „apie to simpoziumo posėdžius, sesijas ar svarstyms, tai paskutiniu metu apžvelgti ten sutikti, labiau G. Zemlicko dėmesį patraukę, asmenys (juos čia jis pavaizduoja ir nuotraukose).

17-toje atkarpoje (1998 m. rugpjūčio 24 d. numerio) pažymimas dr. Donatas Tjūnelis ir inžinierius Povilas Vaičekauskas. Apie pirmąjį taip rašoma:

„Pasak D. Tjūnelio, JAV kiekviena valstija turi savo inžinierių registravimo tvarką. Štai, Illinois valstijos gubernatoriaus skiria 8-9 žmones, kurie gauna teisę peržiūrėti ir įvertinti inžinierių kvalifikaciją — sudaro sąlygas laikyti, kvalifikacinius egzaminus. Dr. Donatas Tjūnelis kaip tik yra vienas iš tos kvalifikacinės grupės narių“.

Taip pat beveik visas puslapis yra skirtas civilinės pramonės statybos inžinieriui Povilui Vaičekauskui, buvusiam Lietuvos partizanui, patyrusiam Sibiro tremtį, o dabar dalyvaujančiam Čikagos lietuvių veikloje. Straipsnyje telpa ir neilgo su P. Vaičekausku pasikalbėjimo, apie šiluminę ir Ignalinos atominės elektrinės energiją, mintys.

Reikia pasakyti, „Mokslo Lietuvos“ laikraštis yra ne vien idomus tuo, kad jis rašo apie čikagiečius lietuvius. Šis, du kartus per mėnesį pasirodantis, leidinys, kuris eina jau nuo 1989-ųjų metų, spausdina labai daug medžiagos idomios, ne vien tik mokslininkams, bet ir visiems skaitytojams, ypač tiems, kurie domisi mokslu, kultūra, švietimu bei panašiais klausimais.

Ed. Šulaitis

Onos Gedvilienės 100-ji gimtadienį švenčiant, mamytė sveikina jos sūnus Gabrielius Gedvilą.

KAZIO KARUŽOS 90-SIS GIMTADIENIS

Kazys Karuža, visuomenininkas, žurnalistas, Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopos vadas, praėjusių vasarą lankėsi Lietuvoje. Rugpjūčio mėnesį jam suėjo 90 metų. Gimęs Škotijoje, Glasgove, kur tuo metu jo tėvai buvo apsigyvenę. Jie grįžo į Lietuvą, kai Kazys ir jo vyresnysis brolis Petras buvo dar vaikai. Šeima apsigyveno prie Vilkaviškio. Ten Kazys praleido vaikystę ir su tuo kraštu suaugo, jį pamilo. Be to, Vilkaviškio kapinėse buvo palaidotas žydinčioje jaunystėje (eidamas 27-sius metus) miręs jo brolis Petras, daug žadantis poetas, o vėliau tėvas ir motina. Ant jų kapų Kazys pastatė gražų paminklą.

Vilkaviškio krašto muziejuje rugpjūčio 22 iškilmingai paminėtas jo 90-sis gimtadienis, nes jis yra paremęs šį muziejų reikšmingais rodiniais: knygomis, padovanoję retų pašto ženklų albumą, rėmė ir pinigais, ne tik šį muziejų, bet ir kitus svarbius bei reikšmingus darbus. Jo gimtadienio pokylįje dalyvavo daugelis jo gerbėjų, nes nuvykę į Lietuvą jau 4 kartus, jis dalyvavo visuose svarbesniuose visuomeninio gyvenimo įvykiuose įvairiose Lietuvos vietose, todėl yra gerai žinomas, ne tik Vilkaviškyje, bet ir kitur.

Spalio 18 d. Kazio Karužos gimtadienis buvo paminėtas jo Villa Trakai salėje po tą dieną įvykusio šaulių kuopos susi-

rinkimo. Šaulės Irena Aleknavičienė ir Alicija Vilčinskienė apjuosė jį tautine juosta. Programai vadovavo Vytautas Vidugiris. Kazys Karuža yra daug nusipelnęs šauliškuose darbuose. Jis yra Šaulių sąjungos išeivijoje ir Lietuvos šaulių garbės šaulys, Vilkaviškio rinktinės garbės šaulys, Juozo Daumanto kuopos garbės šaulys, Šaulių sąjungoje dalyvauja 75 metus. Ne be reikalo ta proga kalbėdamas Karolis Milkovaitis jį pavadino „šaulių daktaru“.

Jubililias trumpai suminėjo savo kelionės tikslus praėjusių vasarą Lietuvoje ir patirtus įspūdžius. Jo pranešimą papildė dim. vyr. leitenantė Irena Aleknavičienė, kuri daug kur dalyvavo su juo kartu. Ji supažindino su jubilato paskutine knyga „Paskutinė ašara“. Tai jaunose dienose rašytų eilėraščių rinkinys, kurie buvo spausdinami įvairiuose laikraščiuose Lietuvoje. Deja, autorius Kazys Karuža į poetus nepretenduoja, tik save vadina poeto broliu.

Sukaktuvinininką pasveikino atvykęs gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas su žmona Janina, Lietuvių karių veteranų s-gos „Ramovės“ pirm. Antanas Mažeika, Birutės draugijos — Alfonsa Baziūrienė, LB Vakarų apygardos — Vytautas Vidugiris. ALTO Los Angeles skyr. pirm. A. Markevičius. Valdybos sveikinimą raštu perskaitė Ire-

na Aleknavičienė, ji taip pat perdavė ir rašytojos Alės Rutos sveikinimą. Sukaktuvinininką pagerbiant visi sugiedoję „Ilgiausių metų“. Kun. Stanislovui Anužiui sukalbėjus maldą, buvo pasivažiinta. Sukaktuvinininkas visiems padėkojo už pagerbimo surengimą ir jame dalyvavimą.

Ig. Medziukas

RANA BRIZGYTĖ GRAŽUOLIŲ KONKURSE

Rana Brizgytė, Ramunės Gedgaudienės ir Antano Brizgio devyniolikmetė dukra, išrinkta kaip viena tinkamiausių rungtyniauti dėl „Miss Illinois 1999“ gražuolės vainiko ir dalyvaus konkurso užbaigime, kuris vyks Schaumburg, Ill., Hyatt Regency viešbučio pokylių salėje šį savaitgalį — lapkričio 27, 28 ir 29 dieną.

Šio gražuolės konkurso laimėtoja atstovaus Illinois valstijai „Miss USA“ varžybose ateinančių, 1999 metų, kovo mėnesį. Varžybos bus transliuojamos CBS televizijos laidoje. „Miss USA“ laimėtoja apdovanojama 200,000 dol. pinigais ir įvairiomis kitomis dovanomis.

Rana ir kitos, konkurse dalyvaujantios merginos, bus vertinamos pagal įvairius kriterijus: protavimą, iškalbą, asmenybės ir išvaizdos patrauk-

Rana Brizgytė

lumą bei panašias savybes. Rana 1997 metais yra baigusi New Trier aukštesniąją mokyklą, dabar jau antrus metus studijuoja Michigan State universitete. Mokykloje pasižymėjo gabumais ir yra laimėjusi daug žymenų bei pagerbimų. Priklauso Kappa Kappa Gamma Sorority, savo darbu prisideda prie neįgaliųjų jaunųjų olimpiados ruošimų, padeda mokyti atsilikusiems pradžios mokyklos moksleiviams ir talkina „Habitat for Humanity“ programai. Lankomajame universitete įsijungusi į Saskaitybos ir investavimo (Accounting and Investment Club) klubą. Yra stovyklavusi Dainavoje ir taip pat praleidusi kelias vasaras kaip jaunesniųjų stovyklautojų globėja.

Rana mėgsta skambinti pianinu, skaityti, bėgti, žaisti tenisą ir užsiimti įvairiais meno darbais. Ji moka tris kalbas, tikisi įsigyti mokslo laipsnį iš verslo vadybos ir galbūt kurį laiką padirbėti Europoje.

Ranos siekias „Miss Illinois“ varžybose parėmė Mc-

Killip Animal Hospital, jos šeima ir artimieji. Varžybos baigsis sekmadienį, lapkričio 29 d., 2 val. popiet. Linkime-Ranai Brizgytei laimėti!

Arvydas Žygas su Živilė Badaraite 1998 m. spalio mėnesį po paskaitos Ateitininkų namuose.

Kazio Karužos 90-tą gimtadienį švenčiant. Iš k. l. eil. — K. Milkovaitienė, J. Čekanauskienė, Lietuvos Garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, sukaktuvinininkas Kazys Karuža, J. Karužienė, A. Mažeika ir A. Paziūrienė.

SOFIJAI GEDVILIENEI 100 METŲ

Laikraštyje populiaria forma pristatomi ir mokslininkai, švietimo įstaigų darbuotojai, mokslo veikalai, praeities įvykiai ir kt.

„Mokslo Lietuvos“ adresas: Aušros Vartų gt. 6-8, 2001 Vilnius, Lithuania.

Simtas metų — ilgas laiko tarpas. Retas iš mūsų sulaukia, ar sulauks ilgo, gražaus, ir svarbiausia, kūnu ir protu sveiko amžiaus.

Vieną dieną Sofija Gedvilienė paskambino ir paprašė, kad jai atvežtume vaistus iš vaistinės. Įėjus su vaistais į jos butą, nustebau daugybe gražių gėlių — puokščių. Sakau: „Kaip gražu, tiek gėlių!“. O ji susijaudinusi sakė: „Mano gimimo diena rytoj, t.y., spalio 27 d. man bus 100 metų“. Ir ji toliau pasakoja, kad dieną prieš buvo atvažiavęs jos sūnus Gabrielius, vaikaitiai ir kiti artimi giminės iš Seattle, San Francisco, New Yorko ir kitur, bendrai — 16 artimų giminių. Jie surengė jai iškilmingus pietus, švęsti ir pagerbti ją sulaukusią 100 metų amžiaus.

Sofija Laucevičiūtė-Gedvilienė, gimusi prieš šimtą metų, gimnaziją baigė Maskvoje. Šveicarijoje studijavo ekonomiją. Baigusi mokslus mokytojavo įvairiose Lietuvos gimnazijose — pradėdama Rietauve, paskui Kaune, Šiauliuose ir kt. Atvykusi Amerikon lankė A. Lincoln mokyklą, kurioje mokėsi anglų kalbą. Ji kalba 6

kalbomis: rusų, lenkų, vokiečių, prancūzų, anglų ir, aišku, lietuvių.

Sofija Gedvilienė nesitenkino vien mokytojavimu, bet veikliai reikėsi ir visuomeninėje veikloje. Ji priklauso: „Tevynės mylėtojų“ draugijai, Lietuvių Bendruomenei, Mokytojų sąjungai, Moterų federacijai, Lietuvos Dukterų draugijai, Pensininkų draugijai, BALF'ui, Geographic Society.

1939 m. vasario 16 d. Lietuvos Respublikos prezidento aktu Sofija buvo apdovanota Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

1968 metais ji gavo padėką iš jūros skautų, o 1971 metais ji apdovanota Jūros skautijos ordinu.

1969 m. Sofija gavo padėką iš BALFo už šalpos darbą.

Sofija Gedvilienė gyvena Čikagoje, turi butą dr. J. Adamavičiaus administruojamoje Lietuvių Sodyboje.

Sveikiname Sofiją Gedvilienę sulaukusią šimto metų. Linkime jai dar daug gražių ir sveikų metų sulaukti ir švęsti dar daug sukačių.

Birutė Jasaitienė

AMERICAN TRAVEL SERVICE

ŽEMIAUSIOS KAINOS Į VILNIŲ

Chicago \$399.00
Newark \$350.00

Specialios kainos skrydžiams į Vilnių
iš įvairių JAV miestų.

Baltimore	\$480.00
Cleveland	\$540.00
Denver	\$564.00
Detroit	\$504.00
Los Angeles	\$594.00
Minneapolis	\$504.00
Omaha	\$582.00
Orlando	\$504.00
San Francisco	\$594.00
Tampa	\$504.00

Prie bilieto kainos reikia pridėti mokesčius.

Dėl bilietų užsakymo ir kitos informacijos prašome kreiptis į mūsų raštinę. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service

9439 S.Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325

Tel. 708-422-3000, 800-422-3190

Fax 708-422-3163

Dr. Violeta Kelertienė ir Linas Saldukas.

STAŽUOTOJAS IŠ KAUNO ŽAVISI ČIKAGOS LIETUVIŲ ARCHYVAIS

Spalio mėnesio pabaigoje, Lituanistikos katedros Ili-nojaus universitete Čikagoje (UIC) pakviestas, į JAV dviejų mėnesių stažuotei atvyko Linas Saldukas, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) istorijos doktorantas bei VDU Išeivijos studijų centro moksli-nis bendradarbis. Jau spėjusi „atrasti“ Čikagą Liną kalbina Jurgita Baltrušaitytė, Litua-nistikos katedros (UIC) dok-torantė.

— Gal pradėkime nuo Tavo kelio į Ameriką...

— Pakviestas Lituanistikos katedra, o remia Pasaulio Lie-tuvių Bendruomenės fondas. Esu labai dėkingas prof. Viole-tai Kelertienei ir Vytautui Ka-mantui už tarpininkavimą bei prof. Giedriui Subačiui už sve-tingą priėmimą savo namuose. Negaliu atsigerėti, kad Ameri-koje, tokioje didelėje ir įvairia-tautėje šalyje, egzistuoja Li-tuanistikos katedra, negestan-tis lietuviškos žiburės! Taip pat norėčiau padėkoti Litua-nistikos tyrimo ir studijų cen-tro vadovui prof. Jonui Rač-kauskui už globą naudojantis lietuvių archyve saugomais leidiniais ir dokumentais. Pa-starieji yra pagrindinis mano disertacijos rašymo šaltinis. Labai malonu, kad atsirado entuziastų per ilgus metus su-gebejusių sukaupti taip iš-samiai išeivijos veiklą dok-umentuojančią kolekciją. Dar maloniau, jog šiuo istori-niu turtu leidžiama naudotis iš Lietuvos atvykstantiems ty-rinėtojams.

— Prašau papasakoti plačiau apie savo disertaciją bei su ja susijusias mokslines veiklas.

— Tyrimai Lituanistikos centre yra pagrindinis mano kelionės į Čikagą tikslas. Šiuo metu rašau disertaciją apie ištirtintųjų asmenų (DP) kultūrinį gyvenimą Vakaruo-se, daugiausia Vokietijoje, 1944-1950 m. Ypač domiuosi tuo metu Vokietijoje veikusių Lietuvių tremtinių bendruo-menės veikla. Disertaciją pla-nuoju ginti 2000 m. Svajoju išleisti ją atskira knyga. Kol kas tenka tenkintis atskiru savo darbo dalių paskelbimu. Pavyzdžiui, disertacijos sky-rius nagrinėjantis Pabaltijo universiteto Hamburge (Pin-neberge) veiklą spausdinamas leidinyje „VDU istorija“. Di-sertacijos dalį apie lietuvių švietimo sistemą Vokietijoje 1944-1950 m. šių metų rug-pjūčio mėnesį skaičiau konfe-rencijoje per Europos lietu-viškųjų studijų savaitę Vokie-tijoje.

— Esi prie VDU iškūru-sios Išeivijos studijų cen-tro mokslinis bendradar-bis. Kada šis centras buvo įkurtas, kokios pagrindi-nės jo veiklos gairės bei uždaviniai?

— Nemažai prisidedant prof. Vytautui Kavoliui bei tuometiniam VDU rektoriui prof. Broniui Vaškeiui, Iše-ivijos studijų centras buvo įkurtas 1994 m. pabaigoje lie-tuvių diasporos pasaulyje at-siradimo, išeivijos kultūrinės ir politinės — visuomeninės veiklos problemoms tirti. Šiuo metu centrui vadovauja VDU prorektorius prof. Egidijus Aleksandravičius. Įdomu, jog 1993 m. prorektorius buvo vi-ras, kurio profesoriaus UIC Li-tuanistikos katedroje, o grįžęs aktyviai prisidėjo prie Išeivijos studijų centro VDU įkūrimo.

Aktinas centro įkūrimui buvo Broniaus Kviklio dovanotas labai išpūdingos apimtys archyvas. Jis svėrė net aštuonias tonas! B. Kviklys buvo sukaupęs ne tik su garsųjų knygų „Lietuvos Bažnyčios“ bei „Mūsų Lietuva“ leidyba su-sijusių medžiagą, bet ir kai kurių žymių žmonių archyvus. Pavyzdžiui, B. Kviklio deka mūsų archyvas papildė Vy-dūno rankraščiais, autentiš-kais S. Dariaus ir S. Girėno laiškais, net testamentu. Tie-siog unikalus yra šiuo metu centre saugomas prezidento Antano Smetonos egzilio lai-kotarpio fondas su didžiųjų da-limi A. Smetonos 1940-1944 m. korespondencijos. Gal dar šiais metais spėsime išleisti prezidento korespondenciją atskiru spaudiniu. Tai bus pirmoji naujos pusiaus periodinės serijos „Egzodo archyvas“ kny-ga. Centre yra ir gausi žy-maus išeivijos veikėjo Bronio Railos korespondencija, dalis „Metmenų“ žurnalo archyvo, Gintauto Vėžio dovanotas A. Mackaus knygų fondo archy-vas, Vinco Rastenio korespon-dencija, literatūrologo Alekso Vaškelio dovanotas asmeninis fondas, rašytojo Kazio Almeno dovanotų dokumentų bei kitos kolekcijos.

Centre sukaupta medžiaga buvo panaudota keleto jau ap-gintų bakalauro darbų išeivi-jos tematika rašymui. Šiuo metu ruošiamos trys daktaro disertacijos: Dalios Kuizinie-nės apie Vokietijoje pokario metais veikusių Lietuvių ra-šytojų draugiją, Daivos Dap-kuotės apie liberaliąją išeivijos kryptį ir mano paties jau ap-tartoji. Centro planuose yra konferencijų bei seminarų or-

ganizavimas. Norėtume, kad juose dalyvautų ne tik Lietu-vos mokslininkai bei studen-tai, bet ir svečiai iš užsienio. Siekiame centre saugomą medžiagą padaryti prieinamą visuomenei. Būtina ją publi-kuoti. Taip pat rengiamės pa-tyrinėti, kas šia tema daroma panašaus istorinio likimo tau-tose (Latvijoje, Estijoje, Lenki-joje). Vienas pagrindinių cen-tro uždavinių — tarpdiscipli-ninių studijų vystymas.

— Įdomu, ar palaikote ryšius su kitais lituanistikos archyvais?

— Palaikome ryšius su prie Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje esančiu Lietuvių kultūros instituto archyvu. Su M. Mažvydo Nacionalinės bi-bliotekos Lituanistikos skyriu-mi periodiškai keičiamės in-formacija apie sukaupią me-džiagą. Turime kompiuteri-zuotą katalogą. Svajojame jį sujungti su kitų panašaus po-būdžio archyvų duomenų ba-zėmis ir sukurti bendrą duo-menų banką. Būtų labai malonu glaudžiau bendradarbiauti su Lituanistikos tyrimo cen-tro, Pasaulio lietuvių archyvu. Tikimės, kad mūsų centras gaus vis naujų kolekcijų. To-dėl, naudodamasis progą, no-riu kreiptis į lietuvių visuome-nę Vakaruose, prašydamas perduoti mums savo kultu-rinius archyvus. Pažadame juos kruopščiai sutvarkyti ir padaryti prieinamus ne tik mokslininkams, bet ir studen-tams bei visiems besidominti-ams. Gal ateityje sugebėsime sukurti Emigracijos institutą su muziejumi, panašų į dabar veikiančią JAV (Minneapo-lyje) bei Švedijoje.

— Pabaigai, prašau, pa-sidalink pirmiaisiais išpu-džiais Čikagoje.

— JAV esu pirmą kartą. Turbut tik pats Čikagos cen-tras paliko tokį įspūdį, kokio tikėjau. Suzavėjo dangorai-ziai, ypač naktinė miesto pa-norama. Susipažinau ir su lie-tuviškais Čikagos vietomis. Vėlinių išvakarėse, Dalios Sruogaitės dėka, lankiausi Šv. Kazimiero bei Tautinės ka-pinėse. Maloniai nuteikė Pa-saulio lietuvių kultūros centre Lemonte verdanti lietuviška veikla. Norėtusi, kad šis cen-tras išsilaikytų dar ilgus me-tus, kad jo veikla nesilpnėtų ir į ją vis labiau įsitrauktų nau-jieji ateiviai iš Lietuvos, kad pastarieji nepamirštų, jog jų tėvynė vis dėlto yra Lietuva. Baigdamas norėčiau padėkoti visiems maloniems, Čikagoje sutiktiems, žmonėms už eks-kursijas po miestą ir apy-linkes bei šilumą, kurią iš jų patyriau. Be jau minėtųjų as-menų, noriu paminėti dar ir Danguolę Kviklytę, Magda-leną Stankienę bei Liūtą ir Pranutę Mockūnus.

— Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi
Jurgita Baltrušaitytė

JO DARBAI IŠSTATYTI ŠEŠIUOSE MIESTUOSE

EDVARDAS ŠULAITIS

Fotomenininkas Algimantas Kezys ir jo kūryba jau yra plačiai žinomi ne vien tik Š. Amerikoje, bet ji jau išpili-tino ir Lietuvoje. O dėl to „kal-tas“ pats A. Kezys, nes jis jau penkerius metus ten su savo darbų parodomis važiuoja, ir tautiečiai Lietuvoje turi gerą progą šio fotografo kūrybą iš arti pažinti.

Siemet A. Kezys Lietuvoje praleido visą spalio mėnesį. Planavo surengti keturias pa-rodas, surengė net šešias. O vieną iš jų — Vilniaus Vartų galerijoje — aplankė net pats Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus (tai buvo pirmasis prezidento vizitas šioje gale-rijoje).

Kita pažymėtina detalė yra ta, jog A. Kezys parodos Pa-nevėžyje atidarymas spalio 28 dieną sutapo su foto menin-niko 70-ju gimtadieniu. Dar reik-ia pridurti, kad tokio didelio spaudos ir žiūrovų dėmesio A. Kezys susilaukė pirmą kartą, nors jo parodos ir anksčiau būdavo gausiai lankomos.

Šiauliuose laukė
gerbėjai ir... sesuo

Vos tik atskridęs į Vilnių, Algimantas čia neturėjo laiko užsibūti, nes jo laukė paroda Šiaulių dailės galerijoje, ku-rios atidarymas įvyko spalio 2-ją. Tai — jau antroji paroda Šiauliuose. Pirmą kartą jis čia pasirodė 1997 m. vasarą, ku-met su savo geru bičiuliu Zinu Kazėnu buvo surengęs bendrą fotografijų parodą. Šiame mieste A. Kezys laukė ne tik jo kūrybos gerbėjai, bet... ir jo se-suo, vienuolė Aldona Kezytė. „Šiaulių krašto“ laikraštis iš-spausdino nuotrauką, kurioje Algimantas šoka su savo sese-rimi Aldona. Šis laikraštis apie A. Kezį plačiai rašė net porą kartų, ir šiuose rašiniuo-se išsamiai ir gerai įvertinama čikagietio kūryba.

Domėjosi ir spauda,
ir prezidentas

Prieš mano akis — gausybė iškarpų iš Lietuvoje leidžiamų dieninių ar mažesnių leidinių. Čia aprašomos čikagietio foto-menininko parodos Lietuvoje.

Pradėjęs nuo Šiaulių, A. Ke-zys grįžo į sostinę Vilnių, kur jo laukė pagrindinė paroda (jos atidarymas vyko spalio 7 d.) prestižinėje „Vartų“ gale-rijoje. Čia čikagietį pagerbė atidaryman netikėtai atvykęs taip pat buvęs čikagietis, da-bartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Kaip rašo Lietuvos spauda, šie du vyrai praityje yra buvę artimi draugai, todėl nenuostabu, kad prezidentas ryžosi paro-doje dalyvauti.

Vištytyje ir Kaune

Spalio 10 d. čikagietis apsi-lankė savo gimtinėje — Viš-tytyje, kurios nebuvo matęs jau daugiau nei 60 metų. Šiame miestelyje jaunasis Algi-mantas gyveno tik pirmuosius penkerius savo gyvenimo me-tus ir 1933 m. kartu su tėvais apsigyveno Kybartuose, nes čia buvo perkeltas policijoje tarnavęs jo tėvas.

Šis A. Kezio vizitas gim-tinėje ir čia surengta jo paroda plačiai buvo aprašyta Vilka-viško krašto laikraštyje „San-takojė“ ir „Kybartų kronikoje“. Pirmasis laikraštis savo straipsnyje „Išvyko piemenu-kas, sugrįžo...“, rašo: „Ame-rikos lietuvių kultūros žmo-gus, pasaulyje pripažintas fo-tografijos meno meistras. Tai Algimantas Kezys. Dabar jis vadinamas lietuviškojo meno ir kultūros ambasadoriumi Amerikoje, o Lietuvoje — var-tais į Amerikos auditoriją“.

Iš Vištyčio važiuota į Kauną, kur A. Kezio paroda buvo ati-daryta spalio 23 d. „Maironio“ vardo literatūros muziejuje, ir čikagietis buvo labai nustebi-nas išeivijoje nebūgali pažista-mos Virginijos Paplauskienės pastangomis rengiant parodą Kaune. Taip pat įdomiai nus-kambėjo kauniečio aktorius Petro Venclovos perskaitytos ištraukos iš A. Kezio naujausio veikalo „Būties fragmen-tai“.

Neplanuota paroda
Mažeikiuose

Antroji neplanuota (kaip ir Vyštytyje) paroda vyko Žemai-tijoje — Mažeikiuose, kur tau-tiečiai irgi pirmą kartą turėjo progą susipažinti su A. Kezio kūryba. Čia čikagietio fotogra-fijos buvo vienos didžiausiųjų metų įvykių šiame mieste.

Pagaliau atėjo į spalio 28-jį — paskutinės A. Kezio paro-dos, siemet surengtos Lietu-voje, atidarymas. Ji įvyko Pa-nevėžyje, ir čia čikagietis pa-minėjo savo amžiaus 70-metį. Apie tai ir per parodos atida-rymą kalbėta, ir Panevėžio spaudoje rašyta. Gaila, kad, dėl vietos stokos, tų minčių čia negalima perduoti.

Tai toks trumpas Kezio išvy-kos į Lietuvą šių metų rudenį aprašymas. O, sugrįžęs atgal į namus, Algimantą užgiuvo nauji darbai ir vargai, nes iš jų išbristi jam niekada nėra lemta.

• Reputacija yra vyrų ir moterų galvosena apie mus; charakteris yra tai, ką Dievas ir Jo angelai žino apie mus.

Th. Paine

Skamba, skamba kankliai...

Nuotr. Indrės Tijūnelienės

„DIEVE, IŠKLAUSYK UŽLAIKYK MŪSŲ TĖVYNĘ LIETUVĄ“

P. PALYS

J. Dambrauskas yra su-kūręs nemažai giesmių ir dainų, kurioms žodžius dau-giausia irgi pats parašė. Stam-biausi jo kūriniai yra: misterija — „Nuvainikuota vaidilutė“ (žodž. V. Mykoliaičio-Putino), „Lietuviškos vestuvės“ (žodž. K. Strazdelio), oratorija — „Pro Hominibus“ — pagal Didžiosios savaitės liturginę tematiką.

Ypač dažnai tėvynėje ir už jos ribų, kur tik veikia lietu-viškas choras, įvairių tautinių švenčių ir kitų suaktuvių progomis girdima J. Dam-brausko giesmė (žodžiai irgi jo paties), „Malda už tėvynę“. Tos giesmės teksto žodžiais pavadinau ir šį rašinį.

Sovietmečiu, nuo 1946 me-tų, J. Dambrauskas vadovavo Kauno Vytauto Didžiojo uni-versiteto chorui. Vėliau uni-versitetą perorganizavus — Politechnikos instituto akade-miniam chorui.

Tuo priešpauos ir negandų laikotarpiu religinė muzika buvo nebepageidaujama. J. Dambrauskas, nekreipdamas dėmesio į okupantų komparti-jos kompozitorių primestus nurodymus ir reikalavimus, gerai žinodamas, kad jo kūryba niekas nesidomės ir nenaudos, ir toliau kūrė religi-nę muziką, ją saugodamas stalčiuje, o Stalino ir jo į Lie-tuvą atneštos „saulės“ nepa-garbino nei viena gaida!

Nereikėtų stebėtis, kad kompozitoriaus sūnus V. Dambrauskas dėl tokios tylos, apgaubusios jo tėvą, išsitarė: „Šiandien J. Dambrausko kū-riniai religine tematika mažai žinomi. Juk žymiausias mūsų menininkais tapo tie, kurie karščiausiai liaupsino oku-pantų partiją. O mano tėvo gy-venimas tai menininko, nepar-davusio priešui savo talento, tragedija“.

Praėjusiais metais, tėvynėje ir užsienyje gyvenančių lietu-vių beveik nepastebėtas, pra-slino 105-tasis kompozito-rius, chorvedžio Jono Dam-brausko gimtadienis. Tik, lyg ir sažinei grauziant, š.m. gegužės 30 d. gimtineje Čio-

biškio (dabar Širvintų rajo-nas) parapijos bažnyčioje, už jo sielą buvo aukojamos šv. Mišios.

J. Dambrauskas primąsias muzikos žinias išgijęs pas Čiobiškio bažnyčios vargoni-ninką B. Petkų, po to (pri-vačiai) muzikoje tobulinosi pas kompozitorių, vargonininką Juozą Naujėlį. Pradėjęs vargonininkauti Kietaviškių parapijos bažnyčioje, netrukus ten suorganizavo lietuvišką chorą, su juo koncertavo, ren-gė vaidinimus.

Kietaviškėse tarnavęs apie 14 metų, išvykęs į Varšuvą, Muzikos institute studijavo vargonų specialybę ir kitas muzikos disciplinas. Prasi-dėjęs Pirmajam pasauliniam karui, nebaigęs studijų (Muzi-kos institutą baigė vėliau), grįžo į Lietuvą, vargonininkau-vo Kietaviškių parapijos bažny-čioje ir, ruošiant mokytojus lietuviškoms mokykloms, mo-kytojų suaugusių kursuose. Persikeles į Kauną, ilgą laiką, vadovavo Igulos bažnyčios chorui. Ten 1932 m. surengė pirmą Lietuvoje religines mu-zikos koncertą. Vėliau tokiu koncertu, su simfoniniu or-kestru buvo surengta apie 30. Tie koncertai kauniečių buvo labai mėgstami ir publika pri-pildydavo didelę Igulos baž-nyčią.

V. Dambrauskas atsimini-mus apie savo tėvą yra surin-kęs, bet dėl lešų stokos nežinia kada jie išsės dienos šviesa.

• Šiauliai. Spalio 1 d. Šiaulių vyskupijos kurijoje lankėsi sesuo Mirta iš Vokietijos. Jos vizito tikslas — susi-pazinti, kaip katechetai dirba su mažaisiais, suteikti metodi-nę pagalbą. Buvo nagrinėja-mos temos apie adventą.

• Aš nenoriu, kad visi mane megtų; jei kai kurie mane megtų, aš būčiau blogesnės nuomonės apie save.

Henry James

Vilniaus „Vartų“ galerijoje spalio 7 d. buvo didelė šventė. Parodos atėjo apžiūrėti ne tik gausybė svečių, bet ir prezidentas Valdas Adamkus. Nuotraukoje: parodos autorius Algimantas Kezys, prezidentas Valdas Adamkus ir „Vartų“ galerijos direktorė Nida Rutkienė.

Nuotr. Vilniaus Jasinevičiaus

KIEKVIENA DIENA PILNA NAUJIENŲ.
VISA TAI RASITE DIENRAŠTYJE

DRAUGAS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W 69th Street
Tel.: 773-776-1486

MOVING

Ilgametis profesionalus kraustymas
prieinamomis kainomis.
Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
773-925-4331

AMERICAN TRAVEL ABROAD, INC.

MAIN OFFICE
(CLOSED ON SUNDAYS)

4801 W. PETERSON AVE., SUITE 618,
CHICAGO, IL 60646. TEL. 773-725-9500.

RUDENS KAINOS

	ten ir atgal	i viena pusę
Ryga	\$390	\$390
Kijevas	\$580	\$415
Lvovas	\$580	\$415
Minskas	\$580	\$390
Vilnius	\$560	\$380
Maskva	\$620	\$420
St. Peterburgas	\$600	\$400

OUT OF STATE
TEL. 1-800-342-5315

5058 S. ARCHER AVE.,
CHICAGO, IL 60632.
TEL. 773-838-8888.

7109 W ARCHER AVE
CHICAGO, IL 60638
TEL. 773-788-1000.

NILES
9509 N. MILWAUKEE
AVE., NILES, IL 60714.
TEL. 847-581-9800.

5316 N. MILWAUKEE
AVE., CHICAGO, IL 60630.
TEL. 773-467-0700.

3000 N. MILWAUKEE
AVE., CHICAGO, IL 60618.
TEL. 773-489-4999.

BELMONT/CENTRAL
5637 W. BELMONT AVE.,
CHICAGO, IL 60634.
TEL. 773-237-4747.

BELMONT/LARAMIE
5150 W. BELMONT AVE.,
CHICAGO, IL 60641.
TEL. 773-685-2020.

**CHICAGO-VILNIUS-
CHICAGO**

\$404 + mokesčiai

- skrydžių pradžia lapkričio 15 d.;
- paskutinė iš Čikagos iškridimo diena – vasario 28 d.;
- pridėtinis mokestis gruodžio 12-24 d.;
- savaitgaliais – plius \$25;
- išbūti nuo 7 iki 30 dienų.

VYTIS TRAVEL
40-24 - 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 1-718-423-6161
1-800-778-9847

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
WEB SITE: WWW.VYTISTOURS.COM

Megstančius linksmą ir „kantrią“ (country) muziką, smagų šokių, gruodžio 12 d. kviečiame į Jaunimo centrą, į dainininko VIRGIO STAKĖNO koncertą. Pradžia 8 val. vak. Ištroškusių galės atsigaivinti bare.

Open a Roth IRA by
December 31.

Or valuable benefits
will disappear.

Discover why you should convert your traditional IRA now. The Roth IRA offers tax-advantaged investing opportunities no conventional IRA or even 401(K) plan can match. But unless you act by December 31, one of the most compelling benefits will be gone.

Call
Gytis Kavaliauskas, Financial Consultant,
for your free copy of our
"How The New Roth IRA Really Works" brochure.
(312) 441-3431

SALOMON SMITH BARNEY

Salomon Smith Barney does not offer tax or legal advice. Please consult your tax/legal advisor for such guidance. Salomon Smith Barney is a service mark of Salomon Smith Barney Inc. © 1998 Salomon Smith Barney Inc. Member SIPC. A member of Citigroup.

KALĖDINĖ DOVANA

„INDUSTRIJINĖS PARAMOS SAJUNGA AMERIKOJE“
IPSA INTERNATIONAL siūlo Jūsų giminėms ir draugams Lietuvoje rūkytos kiaulienos mėsos produktų rinkinį.

	\$98.00 12A-12 kg	\$85.00 10A-10 kg	\$70.00 8A-8kg
1. Jautienos išpjova	2 kg	2kg	1 kg
2. Kiaulienos kumpis	2 kg	1 kg	1kg
3. Kiaulienos šoninė	1 kg	1 kg	1 kg
4. Kiaulienos išpjova	1 kg	1 kg	—
5. Lašiniai „Naminiai“	1 kg	1 kg	1 kg
6. Dešros: Šalto rūkymo	3 kg	2 kg	2 kg
7. Dešrelės: Karšto rūkymo	2 kg	2 kg	2 kg
	12 kg 26.4 lbs	10 kg 22 lbs	8 kg 17.6 lbs

„VĖTRŲ ANINAI“ - bendra Lietuvos - JAV mėsos perdirbimo įmonė Šiauliuose, naudoja vokiškos gamybos mašinas, produktus gamina iš aukščiausios kokybės mėsos, patikrintos Veterinarijos tarnybos skyriaus.

Siuntinys bus pristatytas į namus laike dviejų savaitių nuo užsakymo datos.
Čekius rašyti: DS Engineering, Inc. Užsakymai priimami telefonu, faksu arba paštu.

DS ENGINEERING, INC. Tel. 630-257-2034
12421 ARCHER AVE., LEMONT, IL 60439 Fax. 630-257-5852

**TIKRAS KAIMIETIŠKAS
SŪRIS PAGAMINTAS
TRADICINIŲ BŪDŲ**

ANDRULIO šeima Michigan valstijoje nuo 1940 m. senovišku tradiciniu būdu gamina sūrus. Turime jų įvairiausių, paragaukite: sūriai be priedų, be druskos, sūriai su kmynais, su „chives“, Pesto, su krapais, su česnaku ir svogūnais ir Feta sūriai. Šituos sūrus rasite maisto parduotuvėse, „deli“ skyriuje. Galite užsisakyti ir telefonu: 616-462-3301 arba per world wide web: www.andrulischeese.com

Michigan Farm Cheese Dairy, Inc.
4295 Millerton, Fountain, MI 49410

**Įnuomojamas
apšildomas 4 kamb.**
1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl.
\$355 į mėn. + „security“
Tel. 773-778-1451

**Įnuomojamas
vienas kambarys**
senesnio amžiaus žmogui.
Galime suteikti pilną priežiūrą. Kreiptis nuo 8 val. ryto, tel. 708-594-1184

**43¢ per minute
Anytime
to LITHUANIA**

Low Rates also:
• Within most states, IL 7, CA 5.9 & Continental US
• To Other Countries
• From most countries to ANYWHERE

No monthly fee - Usually
6 second billing
Friendly service
**VISO GERO
MARKETEL**
Toll-Free 1-888-734-1910
310-395-5578 • Fax 310-395-4449
828-11th St., #3
Santa Monica, CA 90403
marketel@ix.netcom.com

**Prima savaitgaliais
moterį**
gyventi Highland Pk., IL.
Galiu padėti su transportu.
Tel. 847-948-8808

**Reikalingas angliškai susi-
kalbantis vyras** pastoviam
darbui automobilių plovykloje.
Skambinti vakarais 7-9 val.
Algimantui, tel. 708-485-1876

Washington, D.C. lietuvių savininko „Landscaping“ kompanija ieško 2 darbininkų. Pradinė alga \$6.00 į val. Vietą gyventi bus parūpinta už \$130 į mėn. vienam asmeniui. Reikia turėti darbo leidimą. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-2373.

Ieškomi darbininkai valymo darbams. Turi turėti savo transportą ir važinėti greitkeliais ir vakarinius priemėsčius. Skambinti po 6 v., tel. 708-652-2110.

Home Health Care Intl. Agency ieško asmenų prižiūrėti vyr. amžiaus žmones. Anglų k. reikalinga. Vairuotojo leidimas ir rekomendacijos pageidaujamos. \$75 iki \$120 į dieną. Skambinti Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

DRUGAI

**BALTIA EXPRESS
CO. LTD.**

PREZ. VIDMANTAS RAPŠYS
MENEDŽ. ALGIMANTAS BARNIŠKIS

**KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
AIR CARGO**

Priimami iki GRUODŽIO 4 d. kasdien
7269 s. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455
TEL. 1-800-SPARNAI / 1-800-772-7624
1554 Carmen Drive, Elk Grove Village, IL 60007
TEL. 1-800-AMBER XP / 1-800-262-3797
JAUNIMO CENTRE šeštadieniais
nuo 8 val. ryto iki 12 val. dienos

**Calls to LITHUANIA
\$0.42 per/min**
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
We also offer prepaid Calling Cards: calls to Lithuania 31 c/min.
For information call AOF International:
1-800-449-0445

**Willowbrook
Ballroom**
Veikia nuo 1921 m.
8900 SOUTH ARCHER ROAD, WILLOW SPRINGS, ILLINOIS TEL. 708.839.1000

Šešios pokylių sales - tinka įvairioms progoms

35 iki 40 svečių Oh Henry	Puikūs maistas, geriausi gėrimai, malonus aptarnavimas	100 iki 135 svečių Flamingo
40 iki 60 svečių Bonnie Room	Ar mėgstate šokti? Šokiai vyksta kiekvieną dieną; ketvirtadieniais ir sekmadieniais groja 10 žmonių orkestras (galite pasitobulinti šokio mene - vyksta pamokos)	125 iki 175 svečių Flamingo
60 iki 100 svečių The Arbor Room		225 iki 550 svečių The Grand Ballroom

CLASSIFIED GUIDE

ĮVAIRŲS

**ELEKTROS
ĮVEDIMAI - PATAISYMAI**
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

STASY'S CONSTRUCTION
Stalniaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokių ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turio darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

AMBER CONSTRUCTION CO.
Dengiami stogai, kalamas „siding“, atliekami cemento, „plumbing“ bei kiti namų remonto darbai.
„Licensed, insured, bonded“
Skambinti Sigitui,
tel. 773-767-1929.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, suremontuoti arba pigiai nupirkti automobilį mūsų aikštelėje arba auto-varžytinėse. Padėsim parduoti automobilį, motociklą ar komercinę siuntą į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-291-8596.

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL
Ieškote automobilio?
• padėsim pigiai nusipirkti iš varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai, norint pirkti išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA
**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KMICIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravus. Įkainavimas veltui.

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager 312-308-8307
Fax 773-585-3997

**Accent
Homefinders**
9201 S. Cicero
Oak Lawn, Illinois 60453
Business (708) 423-0111
Voice Mail (708) 233-3374
Fax (708) 423-9235
Pager (312) 707-6120
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose

VIDAS POSKUS
RE/MAX HOME CENTER
Marketing Consultant
Tel. 773-297-2013
708-886-9386 V.M.
• perkant ar parduodant nekilnojama turta;
• „foreclosure“ ir „handyman-special“ nuosavybės;
• nekilnojamo turto įvertinimas.

**MARQUETTE
PHOTO
SUPPLY**

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGJAMS

Pirkdami pas mus, daug sutau-
pysite. Pasinaudokite mūsų pa-
togių „lay-away“ planu. At-
liekame visus foto laboratorijos
darbus.
Darbo val.: kasdien 8 v.r.-6 v.v.;
šešt., 8 v.r.-4 v.p.p.; sekm.
uždaryta. Antradienį trečd. su-
sikalbėsime lietuviškai.

3314 W. 63 St.
Tel. 773-776-8998

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

• Lietuviška duona ir raguoliai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas - "catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitėje

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, IL 60610
Tel. 312-644-7750
Kepyklos produktai ir užkandžiai
miesto centre
Savaitgali uždaryta

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kalėdinė mugė Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje vyks gruodžio 5-6 d. nuo 9 val. iki 4 val. p.p. Mugėje rasite daug dovanoms tinkamų prekių, galėsite skaniai ir šalia pavalgyti. Jei patys norėtumėte ką nors parduoti, turėtumėte paskambinti Aldonai Paleikienei tel. 708-448-7436 ir išsinuomoti stalą.

Maria High School, 6727 So. California Ave., kviečia septinto ir aštunto skyriaus mokinius ir jų tėvelius atsilankyti į „atvirų durų“ dieną, trečiadienį, gruodžio 2 d., 6:30 - 8:30 v.v. Bus galima apžiūrėti suremontuotą knygyną, kompiuterių laboratorijas, mokinių tvarkomą WMYS televizijos stotį, susitikti su mokytojais, susipažinti su mokyklos akademine bei sportine programa.

Šeštadienį, š. m. gruodžio 5 d., 10 val. ryto Maria High School ruošia tėveliams informacinį susirinkimą, kuriame jie bus supažindinti su įvairiomis stipendijomis bei mokiniams siūloma finansine parama. Norėdami daugiau informacijos skambinkite Scott Weakley, tel. (773) 925 - 8686, ext. 61.

Stojamieji egzaminai į Maria High įvyks trečiadienį, sausio 9 d., 1999, 8:00 v.v., mokyklos patalpose.

Šakiečių klubo Čikagoje metinis narių susirinkimas bus gruodžio 3 dieną, 1 val. p.p., V. D. Šaulių rinktinės namuose. Visus narius kviečiame dalyvauti; jeigu yra norinčių tapti šakiečių nariais - ateikite. Apsvarstysime ateinančių metų veiklą, užbaigsim šiuos metus. Po to Ramanauskienė su padėjėjais pavyšins.

Jaunimo centro metinė šventė sekmadienį, gruodžio 6 d. bus pradėta 3 v.p.p. šv. Mišiomis. Vakariene su programa - 4 v.p.p. Bilietų dar galima gauti paskambinus tel. 773-778-7500. Visi kviečiami.

Telšių teatro Žemaitės „Piršlybu“ vaidinimas Jaunimo centre vyks sekmadienį, lapkričio 29 d., 3 val. p.p. Bilietus prie įėjimo bus galima įsigyti nuo 1:30 v.p.p. Visi kviečiami.

„Kalakutiniai“ šokiai jaunimui Padėkos dieną, lapkričio 26, vyks PLC, Lemonte. Pradžią 8 v.v. kviečiamas jaunimas nuo 16 metų. Būtina turėti ID.

Kun. Juozas Vaišnys, SJ, iš Šv. Kryžiaus ligoninės jau grįžo į t. jėzuitų namus. Jis yra labai dėkingas visiems, siuntusiems sveikatos linkėjimus raštu ir žodžiu, džiaugiasi, kad yra prisimenamas. Gražių linkėjimų ir gerų žodžių šiluma tikrai padės jam pasveikti ir vėl grįžti prie gausių darbų Dievo, Tėvynės ir visų mūsų labui.

„Aušros Vartų“/„Kernavės“ skaučių tunto tradicines kūčias penktadienį, gruodžio 4 d., 7 v.v. vyks PLC, Lemonte. Visos sesės, tėveliai ir tunto rėmėjai kviečiami. Sesės ruošia programą, visus pavaišinsime skaniais kūčių valgiais, pagiedosime kalėdines giesmes ir pabendrausime šventiška nuotaika. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti tuntininkei Laimai Rupinskienei, tel. 630-887-0189.

Museum of Science and Industry tradicinis kalėdinis festivalis, „Christmas around the world“, prasidėjo lapkričio 20 d. ir tęsis iki sausio 3 d. Yra suruošta 180 įvairių vaidinimų, etninių koncertų bei šokių grupių pasirodymų. Savaitgaliais vyks „A Christmas Carol“ vaidinimas ir pasirodys įvairios tautinių šokių grupės; darbo dienomis vyks vaidinimai apie „Hanukkah“ ir „Kwanzaa“. Ekspонатų tarpe yra Čikagos apylinkių etninių grupių papuoštos 43 kalėdų eglutės bei trys skirtingi Betliejaus vaizdeliai.

Vyčių tautinių šokių grupė pasirodys sekmadienį, gruodžio 6 d., 2:45 val. p.p. International Theater auditorijoje.

Muziejus yra ties 57 St. ir Lake Shore Drive. Norintys daugiau informacijos skambinkite (773) 684 - 1414. Pasirodymų tvarkaraštis pateiktas muziejaus „website“ - <http://www.msichicago.org>.

Anglijos Lietuvių klubo metinis susirinkimas įvyks lapkričio 29 d., sekmadienį, 12 val., Šaulių namuose. Šv. Mišios už mirusius klubo narius bus aukojamos 10 val. r. jėzuitų koplyčioje. Visi nariai kviečiami dalyvauti Mišiose ir susirinkime.

Lietuvių dailės muziejuje Lemontė - kalėdinis baroko muzikos koncertas žvakių šviesoje! Gruodžio 6 d., sekmadienį, 1 val. p.p. jums dainuos Angel Petro (sopranas), o jai baroko laikų klavesinui pritaras Rokas Zubovas.

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-585-9500

TURIMA TIK GAUNANT IR ATIDUODANT

Spalio septynioliktosios nuotauka bene geriausiai atsispaudo M. Kontrimaitės eilėrašcio posme: „O už lango lietus čiupinėja čižena lapus, - spalio rožinį kužda tušėjantis sodas...“

Išėjo vasara, išeina ir paskutinės saulėto rudens dienos. Ištipena auksiniai, raudonai žemės takais. Ruduo rašo atsisveikinimo laiška. Geltoni beržo trikampiai, raudoni klevų karpitai, širdeliniai liepų lapai - laiška sklando erdvės pašte, nešdami žinią apie trumpėjančią dieną, ilgejančią nakties skraistę ir nuojautą, - dabar reikia būti kartu su žmonėmis, dabar laikas išgyventi metų brandą ir patirti, pasidalinant ja su kitais.

Eidama į Jaunimo centro Čiurlionio galeriją, kur spalio 17 d. vyko jau penktasis Draugo fondo suvažiavimas, vis galvojau, kuo man patrauktus DF kasmetiniai suvažiavimai? Na, pirmiausia, sakyčiau, jie pasižymi gera organizacija, punktualumu, konkretumu, objektyviu darbų įvertinimu, gera nuotaika, nes ir žinios apie lėšų telkimą visados būna geros.

Nors torto ir žvakelių pūtimu nebuvo, tačiau juk - jubiliejus! Ne auksinis, žinoma, ir net ne sidabrinis, bet, pirmas, koks svarbus pirmasis penkmetis žmogaus gyvenime, galiu neabejodama

tvirtinti - Draugo fondas penkerių metų kelią nukeliavo sėkmingai. Ir nepavargo! Per penkerius metus DF nariai, garbės nariai ir rėmėjai surinko 790,000 dolerių kapitalą. Iki drąsaus Draugo fondo tikslo, - milijono - beliko sutelkti tik... 210,000 dolerių!

Na, o dabar šis tas daugiau apie tikrą jubiliejinį suvažiavimą. Ko būta jame?

Būta nuoširdžios ir tai progai pritaikytos invokacijos. Kun. Viktoras Rimšelis vienu sakiniu paminėjo sėdėjusius salėje ir po platų pasaulį išsibračiusius skaitytojus, prašydamas Aukščiausiojo palaimos ir pagalbos visiems, besiaukojantiems dėl darbo ir ateities.

Sakoma - gera pradžia pusė darbo. Registracijos komisija dirbo darniai, prezidiumas išrinktas vienbalsiai, o dr. Petro Kisieliiaus pirmininkavimas jau iš anksto žadėjo suvažiavimo sėkmę.

Būta „Draugo“ vyr. redaktoriaus D. Bindokienės kalbos Apatarių redakcijos sudėtį ir padėtį, pasidžiaugusi, jog fondo dėka nuo šiol dienraštis galės plaukti nesidairydami į gelbėjimo ratą, padėkojusi už tai, pagėdavusi truputį daugiau vitaminų (nuomonių, kritikos...), redaktorė kuo pagarbčiau atsiliepė apie skaitytojus, rėmėjus, bendradarbius, padarydama išvadą - remia, kai pritaria. Artėjimas prie milijono ją džiugina, nes rodo nesumeluotą skaitytojų nuomonę apie laikraštį.

Direktorių valdybos pirmininkė Marija Remienė, pabrėžusi, jog v-boje dirbą žmonės tą daro iš altruistinių paskatų, suformulavo pagrindinį, jos manymu, uždavinį: ranka ranson, širdis širdin dirbant, be paliovos ieškoti būdų ir galimybių naujus skaitytojus pritraukti.

Būta dalykiškos (kaip ir dera administratoriui!) Valentino Krumplio kalbos. Pasiūlymų pinigų telkimo laimėjimais, užtikrinęs, jog ir toliau „Draugas“ dirbs greitai, sąžiningai ir profesionaliai, užsiminęs apie ateities viziją - prenumeratą per internetą, jis prisipažino, jog, dirbant šį didžiulį svarbų darbą, išlaikant, leidžiant laikraštį, plėtojant lietuvišką veiklą nėra malonesnio jausmo, kaip žinojimas, kad už viso to ir šalia yra „visada pasirošęs padėti fondas“.

Direktorių tarybos pirm. Bronius Juodelis informavo: 35 nauji garbės nariai yra išsibarstę po visą Ameriką bei Kanadą - jie diplomus gaus paštu. Suvažiavime dalyvavusiems Antanui Juodvalkiui, ilgamečiui DF investavimo k-jos pirm. Jonui Vazneliui ir Juozui Mikuliiui diplomai įteikti salėje. Paplota iš širdies!

O dabar bus mažutis nukrypimas nuo temos. Tiesiog - pašmaikštukime! Kalbėdama vyr. red. D. Bindokienė be kita ko paminėjo, jog redakcija yra moteriška, todėl darbšti, taupi. Jai baigus, suvažiavimo pirm. dr. P. Kisieliūs išraiškingai reziümavo: „daugėja, daugėja, daugėja moterų... darbe. Bet pinigų tvarko vis dar vyrai!“

Beje redaktorei priklausau dar trijų suvažiavimų išartų frazių autorystę: „draugus ir sav. Lilią ir Vilimas Nėbendradarbius gali rasti, finansų - ne“, „pranešimai? -

Draugo fondo direktorių tarybos pirm. Bronius Juodelis (kairėje) ir DF investavimų pirm. Jonas Vaznelis 1998 m. Draugo fondo metiniame suvažiavime.

Nuotr. K. Ambrozaitis

ka galiu pranešti? Laikraštis eina!!!“ Apie M. Remienę: „Ji yra visuomet ten, kur jos labiausiai reikia. Išsprendžia visas problemas. Izraelį su Palestina galėtų sutaikyti“.

Būta pranešimų. Suvažiavimui juos pateikė trys vyrai (nemažėja, nemažėja, nemažėja veiklių vyrų...). Kadangi visi pranešimai jau išspausdinti pastarųjų savaitių „Draugo“ skiltyse, apsiribosiu pačiais svarbiausiais pranešimų duomenimis ar išvadomis.

DF direktorių t-bos pirm. B. Juodelis: „Draugo fondas šiuo metu turi 1,200 narių, jų tarpe 226 garbės narius. Turi ir 650 rėmėjų. Visi nariai šiuo metu turi 3,938 balsus“.

DF išdėstymas B. Juodelis: „šiais, 1998 metais, Draugo fondo įnašai sudarė 88,747 dolerius. 1998 m. pavasario vėjus davė 63,198 dolerius. Vasara ir rudens vėjus iki dabar atnešė 25,549 dolerius“.

DF investavimo k-jos pirm. J. Vaznelis: „Visas DF investavimas yra 911,616.61. Šių investavimų vertė biržoje 1998.10.01 buvo 887,884 dolerius“.

DF investavimo k-jos pirm. J. Vaznelis: „Visas DF investavimas yra 911,616.61. Šių investavimų vertė biržoje 1998.10.01 buvo 887,884 dolerius“.

Automobilio, namų ir ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreipkitės pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455.

DĖMESIO! VIDEO APARATŲ SAVININKAI Norėdami tikrai kokybiškai išvesti video įrašus iš Lietuvoje naudojamų PAL sistemos į amerikietišką NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTER-VIDEO 3633 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 773-927-9091. Sav. Petras Bernotas.

BALTIC MONUMENTS, 1108 Amber Drive, Lemont, IL, 60439. Prie pat PL Centro. Tel. 630-243-8446. Leonida ir Geditina Kazėnė. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. Pažadėjant atvykstant į namus.

Ramojus ir Janina Mozoliuskai, Lemont, IL, Sally ir Gvidas Sakys, Glendale, CA, globoja po našlaičių Lietuvoje. Pratesdami globą kitiems metams, atsiuntę po \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

Prieš užsisakydami paminklą aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, dar trijų suvažiavimų išartų frazių autorystę: „draugus ir sav. Lilią ir Vilimas Nėbendradarbius gali rasti, finansų - ne“, „pranešimai? -

ria. „Draugo“ leidybai iki dabar buvo išmokėta 285,400 dol.

DF kontrolės k-jos pirm. Kazys Ambrozaitis: „Pajamų ir išlaidų knygos vedamos tvarkingai, jose įrašytos sumos yra tikslios. Visi išlaidas pateisinamieji dokumentai rasti. Banko balansas tikslus. Šių metų pirmojo pusmečio apyskaitoje „įrašytos sumos yra tikslios“.

Po pastarojo pranešimo būta kelių pasiūlymų. A. Juodvalkis pageidavo ateityje suvažiavimų metu turėti dviejų pusmetių apyskaitą. Jo minčiai pritarė J. Vaznelis. Taryba ir valdyba paprašytos pasiūlymą apsvastyti ir įgyvendinti.

Būta dar vieno svarbaus pranešimo. Registracijos k-jos pirm. Vaclovas Momkus pagarsina - suvažiavime dalyvauja 26 nariai su 887 balsų teise.

Būta lengvo atodūsio. Vadinasi, suvažiavimas teisėtas ir galima pereiti prie priešpaskutinio dienotvarkės punkto, pavadinto rinkimais (direktorių tarybos, keturių narių).

Nominacijų k-jos pirm. J.

Vaznelis vietoje savęs ir atsiųstus Gražinos Liautaud pasiūlė išrinkti jaunesnius ir dar veiklesnius vyrus - Andrių Kurkulį ir Vytenį Lietuvniką. Tolesnei kandidatei paliekami B. Juodelis ir Birutė Jasaitienė. Visoms kandidatūroms pritarta plojimai.

Dar būta diskusijų, klausimų ir netikėtų pasisakymų.

„Draugo“ buvimu internete idėją apsvastė K. Ambrozaitis, A. Juodvalkis, A. Pauzolis, J. Gradinskas. Skaitytojų nuomonę išsakė J. Žeb-rauskas. Pasidžiaugęs išsamiomis pranešimais, finansine sėkme, jis palinkėjo „Draugui“ ir toliau būti visų ir visiems laikraščiu.

Padėkos žodį už 3 mėn. prenumeratą eilėmis skaitė neseniai iš Lietuvos atvykusi Marija Boharevičienė ir... priartėjome prie suvažiavimo pabaigos.

Pirmininkaujantis dr. P. Kisieliūs padėkojo visiems - senos ir naujos kartos atstovams, skaitytojams, rėmėjams, DF besidarbuojantiems, pabrėždamas, jog, „tik jungiantis, einant drauge ir išvien, aktyviai visur dalyva-vant, tampama didžia jėga“.

Nuo seno tikima medžių, jų šakų, vaisių, lapų galia. Kai, suvažiavimui pasibaigus, išėjau oran, lietus jau buvo išlytas. O didžiulis medis prie Jaunimo centro, postelėjus vėjo gūsiui, vienu metu numetė šūsnį gintarinį lapų. Geras ženklas, pagalvojau. Ištarusi tik man žinoma burtazodį, užbūriau: man ir visiems geros valios žmonėms parnėjęs (ir parėmus) - turėti Draugo fondui kitais metais milijoną.

Aldona Jurkutė

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Kalėdų dovanai Šv. Kalėdų proga „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis su kalėdiniu sveikinimu p. Almai Adamkieniui pridės ir piniginę auką paremti jos šalpos darbus. Norintys prisidėti prie „Saulutės“ dovanos p. Adamkieniui, kviečiami siųsti savo aukas: „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Sveikinimas ir aukos su aukotojų sąrašais bus perduotos p. Adamkieniui gruodžio viduryje.

Tik 42 centai už minutę skambinant į Lietuvą per RSL COM USA. Šaunui! Pigiausiai įkainiai skambinant bet kur pasaulyje. Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556.

The Taurus Club Ladies Auxillary, Scranton PA, globoja 5 Lietuvos našlaičius. Pratesdamos paramą globojamiesiems atsiuntę \$750; Joan A. Stoškus, Palos Park, IL, globoja du našlaičius Lietuvoje. Pratesdama globą kitiems metams, atsiuntę \$300; Juozas ir Angelė Leščinskai, Chicago, IL, pratesdami globą savo globojamam našlaičiui kitiems metams atsiuntę \$200; N. Snyder, Fredericksburg, VA, globojamam našlaičiui atsiuntę \$175, tai kitų metų parama. Visiems geradariams Lietuvos vaikų vardu dėkojame. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPENAS 6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 Tel. 773-582-4500 Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Jonas Gibaitis Civilinės ir kriminalinės bylos 6347 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. 773-776-8700 Toll free 24 hr. 800-776-6743 Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v. Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAI L. Rane & L. Feyman 40 metų patirtis ir profesionalumas automobilių avarijų, asmeninių sužeidimų ir kt. bylose. 8215 S. Archer Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 847-361-7636 (kalbame lietuviškai). Mes jūsų palaugsime 7 dienas per savaitę.

„Margučio II“, lietuviškos Čikagos radijo programos, valdyba: iš kairės sėdi Marija Remienė - pirmininke, Matilda Marcinkevičienė - sekretorė; stovi (iš kairės): Bronius Silijonas - programų koordinavimas, Birutė Jasaitienė - izdininke, Dalia Sruogaitė - archyvo tvarkytoja, Vaclovas Momkus - reikalų vedėjas.